

Nr. 14/315/2025 din 13.03.2025
La nr. 06-07/462 din 18.02.2025

Ministerul Mediului al Republicii Moldova

Urmare examinării scrisorii nr. 06-07/462 din 18.02.2025 privind avizarea proiectului de lege *privind grădinile zoologice* (**număr unic 100/MM2025**), Agenția de Mediu intervine cu următoarele obiecții și propuneri asupra proiectului de lege după cum urmează:

1. În art. 4 alin. (3) cu referire la avizele Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și Inspectoratului pentru Protecția Mediului nu este clar care trebuie să fie conținutul acestora, ce informații să oglindească sau ce recomandări și concluzii să ofere, astfel ca ele să servească ulterior temei obiectiv pentru primirea deciziei de către autoritatea emitentă (Agenția de Mediu) de autorizare a grădinilor zoologice. În același context, în conținutul proiectului nu se regăsește nici o prevedere despre necesitatea elaborării de către Guvern a unei metodologii sau proceduri de avizare concrete ce ar face claritate pentru organele cu competențe de control în acțiunile întreprinse în acest sens. Această necesitate reiese și din practicile eliberării în prezent a unor acte permissive de mediu în cadrul cărora deși participă și alte instituții, însă nu întotdeauna acestea oferă o claritate certă în avizele eliberate, ceea ce deseori creează dificultăți în primirea deciziei de către autoritatea emitentă.

2. În art. 4 alin. (8) din textul proiectului de lege privind grădinile zoologice să fie exclus cuvântul „oficială”, iar noua redacție a alin. (8) să fie expusă în felul următor: „Agenția are obligația să țină și să publice pe pagina sa web Lista grădinilor zoologice”, deoarece instituția publică nu poate avea pagina sa web neoficială.

3. În art. 5 se propune reformularea denumirii articolului din „Procedura de suspendare/retragere a autorizației de funcționare” în „Procedura de suspendare/retragere a autorizației de mediu pentru grădini zoologice”;

4. În conținutul art. 5 alin. (6), în cazul în care o grădină zoologică sau o parte a ei este închisă, nu este clar care este unitatea concretă în care se va asigura tratamentul și relocarea animalelor afectate, căror cerințe de protecție a animalelor trebuie să corespundă aceasta, mai ales în cazul speciilor critic periclitate, periclitate și vulnerabile, specifice faunei naționale, cât și a speciilor care nu fac parte din ea, și de către cine și în ce condiții/norme legale este desemnată această unitate. Astfel, nu este clar dacă unitatea respectivă trebuie sau nu să fie autorizată în acest sens.

5. În art. 7 alin. (4) lit. **J** și la art. 8 alin. (2) lit. **J**, urmează a fi substituită cu litera mică „j”;

6. În art. 8 alin. (2) lit. h) se propune reformularea sintagmei „totalul rămas în colecție la 31 decembrie” în „totalul de indivizi rămas în colecție la 31 decembrie”, pentru a exclude o ambiguitate și oferirea unui indicator clar și precis;

7. În art. 9 se menționează despre necesitatea demonstrării de către grădinile zoologice a unor performanțe măsurabile în privința conservării, reproducerii, educației și cercetării, cât și domeniile care trebuie să fie examinate. Însă, nu este clar cum vor fi verificate rezultatele acestor măsuri, care este periodicitatea raportării lor și unde ele vor fi expuse pentru a fi valorificate. Astfel, din sensul conținutului proiectului nu se înțelege dacă aceste performanțe rămân a fi numai ca prevederi recomandabile pentru managementul interior al grădinilor zoologice sau ele sunt obligatorii și, respectiv, pot fi supuse verificării din partea organelor de control, servind temei, după caz, și pentru suspendarea/retragerea autorizației de funcționare.

8. Art. 9 alin. (4) și (5) restricționează cerințele de dobândire a animalelor, însă nu sunt prevăzute norme care reglementează cazurile de posibilitate a plasării animalelor care pot provine din contrabandă, confiscări și alte acțiuni ilegale pentru a le asigura măsuri de protecție adecvate conform standardelor existente.

9. În art. 14 se propune substituirea cuvântului „deținute” cu cuvântul „deține”.

10. În art. 16 alin. 3) în tabel de corectat denumirea autorității emitente din „Agenția de mediu” în „Agenția de Mediu”, conform denumirii prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 549 din 13.06.2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu.

Totodată, în conținutul proiectului considerăm oportun să fie introdusă

și prevederea vizavi de obligativitatea obținerii de către grădinile zoologice a actelor permissive relevante în cazul importului, exportului sau dobândirii animalelor din fauna sălbatică, prevăzute de Legea regnului animal nr. 439/1995, pentru a nu permite interpretări eronate aplicate în cadrul procedurilor de achiziționare, schimb, expoziții etc.

La fel, considerăm strict necesar de a introduce prevederi legate de posibilitatea plasării animalelor vii în grădini zoologice pentru hrană, adăpare și odihnă temporară în cazul tranzitului acestora pe teritoriul Republicii Moldova, în special a celor care sunt transportate conform cerințelor din Convenția privind comerțul internațional cu specii sălbatice de faună și floră pe cale de dispariție (CITES).

Director

Digitally signed by Poverjuc Dorin
Date: 2025.03.13 12:04:14 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Dorin Poverjuc

**AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
SIGURANȚA ALIMENTELOR**

MD-2009, mun. Chișinău, str. M. Kogălniceanu, nr. 63
Republica Moldova
Tel.: +(373) 22 264 660, +(373) 22 264 640
e-mail: cancelaria@ansa.gov.md, info@ansa.gov.md

**NATIONAL FOOD SAFETY
AGENCY**

63 Mihail Kogalniceanu Str., MD-2009, Chisinau
Republic of Moldova
Phone.: +(373) 22 264 660, +(373) 22 264 640
e-mail: cancelaria@ansa.gov.md, info@ansa.gov.md

Nr. 05 -1219 din “05” martie 2025

La nr. _____ din “___” _____

CANCELARIA DE STAT AL REPUBLICII MOLDOVA

Copie: Ministerul Mediului

Prin prezenta, cu referire la scrisoarea nr.18-69-1748 din 17 februarie 2025, cu privire la avizarea proiectului de Lege privind grădinile zoologice (**număr unic 100/MM/2025**) Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare Agenția), a examinat proiectul și comunică următoarele:

Agenția nu susține propunerea de abrogarea, la data intrării în vigoarea prezentului proiect, a nr. crt. 1.14 Grădini zoologice din Lista activităților care se supun autorizării sanitare veterinare de către Agenție, anexa nr. 6 din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară.

Vă aducem la cunoștință că în cazul neajustării prevederilor proiectului de Lege grădinile zoologice, conform avizului Agenției, astfel de unități vor fi în incapacitate de a efectua operațiuni de import, export și tranzit cu animale și schimb cu grădini zoologice din alte țări, dat fiind faptul că sistemul informațional **TRACES** prevede respectarea condițiilor sanitare veterinare de sănătate a animalelor și certificarea sanitară veterinară care sunt efectuate de o autoritate competentă, atât din țara de destinație cât și din țara de origine.

La fel, conform Hotărârii Guvernului 938/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de trecere a frontierei de stat a mărfurilor supuse controlului de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, mărfurile enumerate în anexa nr.1 la Nomenclator se supun controalelor veterinare la punctele de inspecție la frontieră. Totodată nu v-a fi posibil efectuarea controlului de stat astfel

cum este prevăzut în Legea 131/2012 privind controlul de stat, odată ce Agenția nu a emis autorizația sanitar veterinară.

Atragem atenția, că în conformitate cu prevederile art. 94 din Legea 196/2024 privind sănătatea animalelor orice alt tip de unitate pentru animale terestre deținute care prezintă un risc semnificativ și are obligația de a obține o autorizație sanitară veterinară conform normelor stabilite la alin. (3) lit. b) din prezentul articol.

În contextul celor enunțate, Agenția va susține prezentul proiect după excluderea conținutului lit. (b) din alin. (2) al articolul 16.

Digitally signed by Musteața Radu
Date: 2025.03.05 16:50:33 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Director general

MOLDOVA EUROPEANĂ

Radu MUSTEAȚA

Ex. Vitalie Caraus
Tel. 022264670

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-126-2149

Chișinău

26 februarie 2025

Ministerul Mediului
cancelaria@mediu.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Ref: Scrisoarea nr. 18-69-1748 din 17 februarie 2025 / număr unic 100/MM/2025

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate, elaborată în baza examinării proiectului de lege privind grădinile zoologice, inclus în pct. 329 din Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin HG nr. 841/2024 și pct. 47 din Capitolul 27 „Mediu și schimbări climatice” din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin HG nr. 829/2023.

Anexă: 3 file.

/Semnat electronic/

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2025.02.27 17:13:50 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Șef Centru
Natalia SUCEVEANU

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei **proiectului de lege privind grădinile zoologice**, inclus în pct. 329 din Planul național de reglementări pentru anul 2025, aprobat prin HG nr. 841/2024 și pct. 47 din Capitolul 27 „Mediu și schimbări climatice” din Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin HG nr. 829/2023.

Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul de lege privind grădinile zoologice **transpune Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999** privind animalele sălbatice din grădini zoologice, CELEX: 31999L0022, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 94 din 9 aprilie 1999.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național prezentat pentru expertiza de compatibilitate urmărește crearea cadrului legislativ național privind grădinile zoologice în conformitate cu cerințele prevăzute de Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice în vederea protejării faunei sălbatice și conservării biodiversității prin stabilirea de măsuri pentru organizarea autorizării și inspectării grădinilor zoologice.

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate *Capitolului 27 „Mediu și schimbări climatice”*.

Astfel, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene, prezintă relevanță directă prevederile **Directivei 1999/22/CE** a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice.

Directiva 1999/22/CE urmărește protejarea faunei sălbatice și conservarea biodiversității prin prevederea de măsuri care să fie adoptate de statele membre pentru autorizarea și inspectarea grădinilor zoologice de pe teritoriul UE, sporind astfel rolul acestora în conservarea biodiversității.

a) Măsuri naționale de transpunere existente a Directivei 1999/22/CE

Evaluând gradul de transpunere și implementare a Directivei 1999/22/CE la nivel național, constatăm că, actul UE prenotat a constituit obiect al transunerii parțiale în legislația națională prin Legea grădinilor zoologice nr. 136/2007, act național care urmează a fi abrogat la data intrării în vigoare a prezentului proiect de lege.

a) Analiza comparativă a transpunerii dispozițiilor Directivei 1999/22/CE

În ceea ce privește transpunerea Directivei 1999/22/CE, apreciem că proiectul național asigură **transpunerea actului UE**, după cum rezultă din analiza de mai jos.

Prevederile art. 1 și 2 din Directiva 1999/22/CE, prin care se stabilește obiectivul urmărit de actul UE, dar și se definește noțiunea de „grădini zoologice” sunt transpuse în art. 1 și art. 2 din proiectul de lege.

Normele aplicabile grădinilor zoologice, astfel stabilite de art. 3 din actul UE sunt transpuse prin proiectul național în art. 6, lit. a) – e), iar cerințele impuse de Directiva 1999/22/CE pentru autorizarea de funcționare și inspectare, prevăzute în art. 4 la aceasta, sunt preluate de proiectul național prin art. 3, 5 și 16 din proiectul legii. Cu referire la cerințele privind închiderea grădinilor zoologice, stabilite de art. 6 din directivă, se constată că acestea sunt preluate și detaliate prin art. 5 din proiectul de lege.

Desemnarea unor autorități competente în sensul prezentei directive, astfel impusă prin art. 7 din actul UE, are corespondent art. 3 și 4 din proiectul național, care pun în sarcina unor autorități naționale, în speță, Agenția de Mediu, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și Inspectoratul pentru Protecția Mediului, obligații specifice în cadrul procedurii de autorizare și inspectare a grădinilor zoologice.

Potrivit art. 8 din Directiva 1999/22/CE, statele membre au obligația de a determina sancțiuni aplicabile în cazul încălcării prevederilor de drept intern adoptate în conformitate cu actul UE dat. În context, prin art. 15 din proiectul de lege, autorii identifică o serie de fapte care urmează a fi considerate contravenții și, care, urmează a atrage răspunderea contravențională și penală.

b) Obiecții privind compatibilitatea cu Directiva 1999/22/CE

Cu referire la art. 6, lit. a) din proiectul național, se va asigura completarea cu termenul „/sau” în partea ce ține de schimbul de informații referitoare la conservarea speciilor în vederea asigurării unei compatibilități depline cu prima cerință aplicabilă grădinilor zoologice stabilită în art. 3 din Directiva 1999/22/CE.

c) Prevederi ale actului UE non-aplicabile

Dispozițiile art. 9 și 10 din Directiva 1999/22/CE nu constituie obiect al transpunerii, întrucât stabilesc norme tranzitorii și finale ale actului UE care nu sunt supuse transpunerii.

III. Respectarea mecanismului de armonizare

a) Obiecții privind clauza de armonizare

Clauza de armonizare urmează a fi modificată în partea ce ține de data publicării actului UE în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, prin substituirea datei de „29” cu data de „9” martie 1999.

b) Obiecții privind tabelul de concordanță

Compartimentul 8 al Tabelului de concordanță cu Directiva 1999/22/CE urmează a fi modificat, iar prevederile art. 9 și art. 10 din actul UE vor fi calificate ca „Prevederi UE neaplicabile”, iar informația ce se conține în compartimentul 7 și 9 va fi exclusă.

III. Concluzii

Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, clauza de armonizare la proiect și tabelul de concordanță prezentat vor fi revizuite potrivit obiecțiilor formulate în prezenta Declarație de compatibilitate.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Ex. Vitvițchi Natalia
Tel: 022 250 477

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA
str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

Nr. 62 din 26 februarie 2025

Ministerul Mediului
cancelaria@mediu.gov.md
serghei.balacci@mediu.gov.md
copie:
Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

AVIZ

la proiectul de lege privind grădinile zoologice
(număr unic 100/MM/2025)

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Cancelariei de Stat a Republicii Moldova Nr. 18-69-1748 din 18.05.2025 de avizare a proiectului de lege privind grădinile zoologice (număr unic 100/MM/2025), [în continuare – proiectul].

1. La art. 4, alin. (3) din proiect se propune completarea cu o nouă literă cu următorul cuprins: „avizul autorității executive a administrației publice locale din unitatea administrativ-teritorială pe teritoriul căreia se solicită autorizarea grădinii zoologice”.

Este necesar ca autoritățile administrației publice locale să examineze în prealabil asemenea autorizări, pe motiv că sunt responsabile de asigurarea echilibrată și sustenabilă a dezvoltării teritoriului în conformitate cu politicile locale și documentația de urbanism aprobată, iar grădiniile zoologice, de regulă, necesită suprafețe considerabile și condiții specifice care trebuie analizate multiaspectual.

2. În art. 14 din proiect (*Persoanele fizice nu pot **deținute** următoarele specii de animale din fauna sălbatică după cum urmează*) urmează a fi corectată forma gramaticală a cuvântului „deținute” (deține).

3. Solicităm avizarea suplimentară a proiectului cu Î.M. „Grădina Zoologică”, în calitate de parte interesată.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex. Igor Cristal, expert CALM, igor.cristal@calm.md

**IDNO 1010620005483, adresa poștală: Chișinău, str. Vlaicu Pîrcălab 27/1,
tel. 022996162, office@ecocontact.md**

---

nr. 08-EC/2025 din 05 februarie 2025

AVIZ
asupra proiectului de Lege privind grădinile zoologice

Adresat: Ministerul Mediului

Persoana de contact: Serghei Balacci, (Consultant principal, Direcția politici în domeniul conservării naturii și biosecurității), Email: serghei.balacci@mediu.gov.md

Prezentat de: AO EcoContact, tel. (022)99-61-62, office@ecocontact.md

Expedită prin e-mail și plasată pe site-ul <https://www.ecocontact.md/>

AO EcoContact a examinat proiectul de Lege privind grădinile zoologice și înaintează următoarele comentarii și recomandări:

I. Comentarii de ordin general

Conform indicațiilor metodologice privind regulile de tehnică legislativă, conținutul proiectului se expune în limbă simplă, clară și concisă, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale și de ortografie. Nu se admite folosirea arhaismelor și regionalismelor. **Textul punctelor/articolelor trebuie să aibă un caracter dispozitiv (normativ)**, să prezinte norma instituită fără explicații sau justificări iar verbele urmează a fi utilizate la timpul prezent. Astfel, în tot textul documentului, autorul proiectului a utilizat frecvent verbul "trebuie", ceea ce face ca textul să fie mai rigid, reducând eficiența normei juridice. Respectiv, recomandăm substituirea acestui lexem. La fel, în proiectul actului normativ sunt utilizate verbe la timpul viitor ceea ce contravine cerințelor tehnicii legislative, recomandăm ajustarea acestora.

La fel, recomandăm revizuirea Tabelului de concordanță conform comentariilor la proiectul de act normativ.

II. Comentarii la proiectul de lege

- 1. La art. 2 din proiectul actului normativ,** Recomandăm reducerea numărului de animale care pot fi deținute de unitățile ce expun publicului specii sălbatice, deoarece un efectiv mare crește riscul de abuzuri și de eludare a prevederilor legale privind grădinile zoologice. Permitearea deținerii unui număr semnificativ de specii sălbatice și domestice poate favoriza evitarea cerințelor impuse de lege pentru funcționarea unei grădini zoologice și obținerea autorizației de mediu necesare.
- 2. La art. 5 din proiectul de act normativ,** autorul proiectului menționează două tipuri de acte permissive, *autorizație de funcționare și autorizație de mediu*, ceea ce creează confuzie privind tipul de act permisiv care se reglementează, prin urmare, recomandăm rectificarea erorilor

gramaticale sau clarificarea tipul de act permisiv aplicabil. Din abordarea legislației de mediu cu referință la folosirea resurselor naturale, activitatea grădinilor zoologice nu se încadrează, considerăm relevant că până la lansarea activității și procesul de executare a activității administrația grădinii zoologice să dețină toate actele de mediu permissive sau contracte civile relevante (certificat CITES, etc)

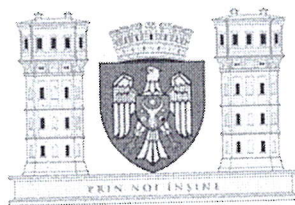
3. **La art. 5, alin. (4) și (5) din proiectul de act normativ**, autorul proiectului stabilește un termen de suspendare a actului permisiv de 2 ani. Acest termen contravine prevederilor art. art. 10, alin. (3) din Legea 160/2011, care stabilește că termenul de suspendare a valabilității actului permisiv nu poate depăși două luni, dacă legea nu prevede altfel. Totuși, comparând ambele termene, se atestă că termenul propus de autorul actului normativ este mult mai mare ceea ce sporește riscul încălcării principiului achitabilității (proportionalității) în raporturile dintre stat și întreprinzător prevăzut de ar. 4 al Legii nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător. Recomandăm reducerea termenului de suspendare a actului permisiv în conformitate cu prevederile Legii 160/ 2011 fie argumentarea acestui aspect în nota de fundamentare.
4. **Art. 15 din proiectul de act normativ**, recomandăm excluderea acestuia, deoarece acțiunile care constituie încălcări ale legislației în vigoare sunt indicate în Codul Contravențional și în Codul Penal al Republicii Moldova. Astfel, indicarea unor acțiuni ca fiind încălcări ale legislației în acest proiect de act fără a fi reflectate și în codurile menționate, nu va avea efect juridic și vor rămâne inaplicabile.
5. **La art. 16, alin. (2), lit. b) din proiectul de act normativ**, recomandăm păstrarea prevederi de a obține autorizarea sanitare veterinară pentru grădinile zoologice, deoarece, spațiile aglomerate cu animale sălbatice pot favoriza răspândirea bolilor zoonotice, punând în pericol atât îngrijitorii, cât și vizitatorii. În acest sens, autorizarea sanitar veterinară contribuie la asigurarea și respectarea normelor de sănătate publică și protecția animalelor.
6. **La Anexa 1 la proiectul de act normativ**, recomandăm revizuirea modelului de autorizație de mediu pentru grădinile zoologice și unor secțiuni care să cuprindă următoarele cerințe:
  - a) Măsuri de prevenire și reducere a impactului asupra mediului (sol, apă, aer, biodiversitate).
  - b) Modalități de gestionare a habitatelor naturale și protecția speciilor sălbatice din cadrul grădinii zoologice.
  - c) Planuri pentru conservarea biodiversității și participarea la programe de reabilitare sau reintroducere a speciilor.
  - d) Sistemul de colectare, depozitare și eliminare a deșeurilor organice și neorganice.
  - e) Metode de tratare și epurare a apelor uzate rezultate din activitatea parcului.
  - f) Obligația de a raporta periodic autorităților de mediu conform cerințelor legale.

Cu respect,

Directoare Executivă

Dr., Iordanca-Rodica IORDANOV

CONSILIUL MUNICIPAL CHIȘINĂU
PRIMAR GENERAL AL MUNICIPIULUI CHIȘINĂU
DIRECȚIA GENERALĂ LOCATIV-COMUNALĂ ȘI AMENAJARE
ÎNȚEPRINDEREA MUNICIPALĂ „GRĂDINA ZOOLOGICĂ”

Nr. 50 din „05” martie 2025

Doamnei Aliona RUSNAC
Secretar de Stat al Ministerului Mediului
al Republicii Moldova

MD 2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 162
e-mail: cancelaria@mediu.gov.md, cancelaria@gov.md

Stimată doamnă secretar de stat,

Prin prezenta, vă aducem la cunoștință că, la data de 26.02.2025, Întreprinderea Municipală „Grădina Zoologică” a recepționat spre examinare și avizare proiectul Legii privind grădinile zoologice.

În urma examinării acestuia, considerăm că inițiativa este binevenită și necesară, având potențialul de a reglementa mai eficient activitatea grădinilor zoologice și de a asigura un cadru legislativ clar pentru protecția și bunăstarea animalelor. Cu toate acestea, proiectul de lege, în forma sa actuală, conține multiple prevederi neclare, redundante și dificil de aplicat, care ar putea îngreuna activitatea grădinilor zoologice în loc să faciliteze îmbunătățirea acesteia.

Aspecte problematice identificate:

1. Proiectul de lege, în forma sa actuală, prezintă **o organizare deficitară, cu o succesiune incoerentă a articolelor**, ceea ce îngreunează înțelegerea și aplicarea prevederilor sale. Structura acestuia nu urmează o **logică juridică clară**, fiind dificil de parcurs și interpretat, atât pentru autoritățile de reglementare, cât și pentru operatorii din domeniu.

Pentru a asigura claritatea și eficiența acestui act normativ, recomandăm **revizuirea structurii generale** a proiectului de lege, astfel încât să urmeze o ordine logică și tematică clară,

2. Numeroase articole conțin formulări vagi sau ambigue, ceea ce ar putea genera interpretări diferite și dificultăți în aplicarea prevederilor legale. (Ex.: art.3 alin.(4), (5), art.5 alin. (6), (7), art.6, art.7 alin.(3), art.9 etc.)

3. Unele definiții și termeni esențiali nu sunt clar specificați, ceea ce poate duce la confuzii în procesul de implementare. **Articolul 2**, în actuala sa formulare, lasă loc de interpretare privind domeniul de aplicare și nu stabilește o delimitare

clară între „grădină zoologică” și alte tipuri de entități cu scopuri similare, precum **colecții private de animale, ferme, rezervații naturale, sanctuare pentru animale** etc. Această lipsă de precizie poate crea incertitudini în ceea ce privește regimul juridic aplicabil fiecărei categorii și poate genera dificultăți în procesul de autorizare, supraveghere și control.

De exemplu, nu este clar dacă o colecție privată de animale sau un sanctuar pentru animale care îndeplinește parțial criteriile stabilite în lege ar trebui să fie supus aceluiași cerințe ca o grădină zoologică. În lipsa unei diferențieri explicite, anumite entități ar putea fi reglementate inadecvat sau, dimpotrivă, s-ar putea sustrage reglementărilor necesare.

De asemenea, în textul legii apar termeni importanți care nu sunt definiți corespunzător și care ar trebui incluși explicit în **Articolul 2**, precum:: bunăstarea animalelor, educație ecologică, conservare, animale domestice, animale sălbatice, etc.

Se recomandă completarea articolului 2 cu definiții clare și detaliate pentru aceste concepte, pentru a asigura un cadru legislativ coerent, ușor de aplicat și fără interpretări contradictorii.

4. Cerințele privind participarea obligatorie la programe de cercetare și conservare pot fi dificil de îndeplinit de către grădinile zoologice mai mici, punându-le în pericol activitatea și chiar existența.

5. Proiectul limitează drastic posibilitățile de schimb, transfer sau donație a animalelor, ceea ce ar putea afecta colaborarea dintre grădinile zoologice și alte instituții specializate.

6. Interzicerea expunerii publice a animalelor aflate în reabilitare este o măsură excesivă, care ar putea afecta negativ activitățile educaționale și de sensibilizare a publicului.

7. Proiectul de lege nu oferă detalii clare privind mecanismele de tratament și relocare a animalelor afectate, lăsând întrebări esențiale fără răspuns. În cazul suspendării sau retragerii autorizației unei grădini zoologice ori al închiderii unei părți a acesteia, se menționează doar obligația de relocare a animalelor către o unitate desemnată, fără a specifica care sunt aceste unități, cine le autorizează, ce standarde trebuie să îndeplinească și care sunt responsabilitățile lor.

Pentru a evita problemele legate de abandon, neglijență sau lipsa unor condiții adecvate pentru animalele relocate, legea ar trebui să prevadă: o listă clară a unităților eligibile pentru relocare, cu criterii bine definite; un proces transparent de autorizare și monitorizare a acestor unități, un protocol clar de relocare și adaptare a animalelor, cu responsabilități clar stabilite între grădinile zoologice și unitățile de primire, mecanisme de finanțare și suport pentru asigurarea condițiilor optime în centrele de relocare.

În același context, Întreprinderea Municipală „Grădina Zoologică”, în absența unui cadru normativ clar, preia în mod tacit animale și păsări sălbatice rănite,

transmise de diverse instituții, fără o procedură bine definită. Aceste animale suferă adesea traumatisme cauzate de accidente rutiere, coliziuni cu structuri urbane sau alte tipuri de incidente, iar grădina zoologică își asumă, din necesitate, responsabilitatea pentru îngrijirea, recuperarea și, în unele cazuri, relocarea acestora. Totodată, suportă cheltuieli suplimentare legate de tratamente medicale, hrană și spații de cazare, fără a beneficia de un mecanism oficial de sprijin financiar sau logistic.

Această practică, deși benefică pentru protecția faunei, nu este reglementată în proiectul de lege, ceea ce poate genera probleme semnificative în viitor.

Pentru a preveni aceste probleme și a asigura un sistem eficient de îngrijire și reabilitare a animalelor sălbatice rănite, proiectul de lege ar trebui să includă: definirea clară a atribuțiilor și responsabilităților instituțiilor implicate în gestionarea faunei rănite, inclusiv a grădinilor zoologice, centrelor de reabilitare și autorităților de mediu și stabilirea unui cadru procedural pentru preluarea, îngrijirea și, dacă este posibil, eliberarea în sălbăcie a acestor animale.

8. Deși proiectul atribuie multiple responsabilități Agenției de Mediu, acesta nu detaliază clar mecanismele de cooperare între instituțiile implicate (ANSA, IPM etc.), ceea ce ar putea duce la suprapuneri de competențe și ineficiență în aplicarea legii.

În forma sa actuală, proiectul de lege conține numeroase lacune și incoerențe care pot influența negativ atât activitatea grădinilor zoologice, cât și implementarea eficientă a reglementărilor propuse. Pentru a evita dificultăți de aplicare și interpretare, considerăm esențială o revizuire profundă a proiectului, care să vizeze clarificarea definițiilor, optimizarea procedurilor administrative și ajustarea cerințelor în funcție de realitățile și nevoile specifice din domeniu.

În acest sens, recomandăm inițierea unor consultări extinse cu instituțiile de specialitate, experți în protecția faunei și reprezentanți ai grădinilor zoologice, astfel încât cadrul legislativ rezultat să fie clar, echitabil și aplicabil în practică, contribuind eficient la conservarea biodiversității și la dezvoltarea sustenabilă a acestui sector.

Cu stimă,

Administrator-interimar

Roman CREȚU

Ex. Olesia Crețu
tel.069878780

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA
INSTITUTUL DE FIZIOLOGIE ȘI SANOCREATOLOGIE

Adresa: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Academiei, 1

Nr. 13 din 04.03.2025

Ministerul Mediului

e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**

e-mail: cancelaria@gov.md

Prin prezenta, Institutul de Fiziologie și Sanocreatologie al Universității de Stat din Moldova a examinat **proiectul de lege privind grădinile zoologice (număr unic 100/MM/2025), autor – Ministerul Mediului**, remis spre avizare, și, în limitele competențelor instituționale comunicăm următoarele propuneri și obiecții.

Art. 2 se propune de completat cu alin. (2) cu următorul cuprins: „(2) Animalele din speciile sălbatice aflate în unitățile permanente, care sunt deținute în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, precum și animalele din unitățile care expun publicului cel mult 10 specii de animale sălbatice și cel mult 50 de exemplare, se consideră colecție de animale din fauna sălbatică (în continuare – colecție) și sunt înregistrate de către Agenția de Mediu (în continuare – Agenție) în Registrul de stat al colecțiilor de animale și plante.”

În scopul protejării animalelor în caz de închidere a grădinilor zoologice propunem art. 5 de completat cu alin. (8) cu următorul cuprins: „(8) În situația închiderii unei grădini zoologice administratorul trebuie:

- a) să păstreze un număr suficient de angajați până la redistribuirea animalelor din colecție către alte unități permanente de profil autorizate.
- b) să asigure condițiile privind bunăstarea animalelor.
- c) să interzică orice activitate de reproducere a speciilor din colecție.
- d) să interzică accesul publicului.

La art. 8. alin. (1) se propune de substituit cuvântul „Agenției” cu ANSA și IPM deoarece aceste autorități sunt organe de control.

Director al Institutului de
Fiziologie și Sanocreatologie,
prof. univ.

Ion MEREUȚĂ

Ex.: Ion Balan, dr. hab. în șt. biol.
e-mail: balanion@rambler.ru

MINISTERUL MEDIULUI AL REPUBLICII MOLDOVA
INSPECTORATUL PENTRU PROTECȚIA MEDIULUI

MD 2005, mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 9, tel. 022-22-69-41, tel/fax 022-22-69-15,
E-mail: mediu@ipm.gov.md, WEB: www.ipm.gov.md

03.03.2025 Nr. 340

La nr. 612 din 26.02.2025

Ministerul Mediului

e-mail: <serghei.balacci@mediu.gov.md>

Inspectoratul pentru Protecția Mediului a examinat proiectul de lege *privind grădinile zoologice* (**număr unic 100/MM2025**), înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către Ministerul Mediului și exprimă susținerea în întregime a conceptului de bază.

Concomitent punem în atenția grupului de lucru următoarele propuneri și obiecții:

1. La art. 5 alin. (4) al proiectului de lege propunem modificarea sintagmei în următoarea lectură: „*Termenul maxim de suspendare a autorizației de mediu constituie 1 an*”.
2. Respectiv la art. 5 alin. (5) al proiectului de lege, termenul de neînlturare a circumstanțelor care au adus la suspendarea valabilității autorizației de mediu necesită a fi redusă pe un termen de 1 an.
3. Art. 6 al proiectului legislativ necesită a fi completat cu litera h) în următorul conținut: „*Administrația grădinii zoologice are obligațiunea să prezinte anual IPM și ANSA datele actualizate privind starea colecției grădinei zoologice, schimbul, completarea colecției, sau decesul a careva exemplare.*”
4. Art. 7 litera h) la proiectul de lege în referință, propunem a fi modificat în redacția următoare: „*Cauza decesului a exemplarelor din colecția grădinei zoologice necesită a fi autenticată în prezența reprezentanților IPM și ANSA.*”
5. Art. 8 litera e) după cuvintele „*numărul deceselor în primele 30 de zile de la naștere*” necesită a fi completat cu sintagma: „*confirmate prin raportul de încheiere ANSA*”.
6. La art. 12 necesită intervenirea cu includerea literei (f) în sintagma următoare: „*Administratorii grădinilor zoologice sunt obligați să preia pentru reabilitare și întreținere temporară animalele ridicate și predate de la organele abilitate*”.

Șef Inspectorat

Ion BULMAGA

UNIVERSITATEA DE STAT DIN
MOLDOVA

INSTITUTUL DE ZOOLOGIE

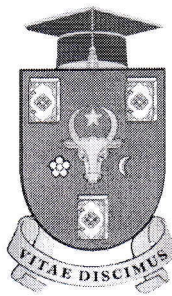
str. Academiei, 1
MD-2028, Chișinău, Republica
Moldova
Tel: (37322) 73 98 09; 24 1623
Fax: (37322) 73 98 09
E-mail: izoolasm@yahoo.com
Web: www.zoology.md

MOLDOVA STATE
UNIVERSITY

INSTITUTE OF ZOOLOGY

1, Academiei str.
MD-2028, Chisinau, Republic of
Moldova
Phone: (37322) 73 98 09; 24 1623
Fax: (37322) 73 98 09
E-mail: izoolasm@yahoo.com
Web: www.zoology.md

Ministerul Educației și Cercetării

La solicitarea Ministerului Mediului nr. 06-07/462 din 18.02.2025 cu privire la avizarea proiectului de Lege privind Grădinile Zoologice (număr unic 100/MM2025), Institutul de Zoologie, USM a analizat materialele și propune următoarele redactări:

La art. 6. p. a) de specificat modul de participare a Grădinilor Zoologice la activitățile de cercetare.

La art. 14 de substituit cuvântul "deținute" cu cuvântul "deține", iar expresia "după cum urmează" de exclus;

La art.14 p. e) de redactat după cum urmează: toate speciile de păsări de pradă, cu excepția păsărilor de vânătoare (cu autorizare conform Legii vânătoriei și a protecției fondului cinegetic nr. 55/2024).

La art. 14 p. f) de redactat după cum urmează: toate speciile de reptile veninoase și pitoni.

Director al Institutului de Zoologie, USM
mem. cor. al AȘM, dr. hab. prof.

Laurenția UNGUREANU

executori:

dr. Larion Alina
dr. Savin Anatolie

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE AL REPUBLICII MOLDOVA
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

Str. 31 August 1989 80, MD-2012 Chișinău • Tel: (373 22) 578205 • Fax: (373 22) 232302 • <http://www.mfa.gov.md>

Nr. DI/3/041-1902 din 25 februarie 2025
La nr. 18-69-1748 din 17 februarie 2025

Ministerul Mediului
copie: Cancelaria de Stat

Ministerul Afacerilor Externe a examinat *proiectul de lege privind grădinile zoologice (număr unic 100/MM/2025)* și, în limita competențelor funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri.

Mihai MÎȚU
Secretar General

Digitally signed by Mîțu Mihail
Date: 2025.02.25 18:55:55 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MD-2004 Chișinău, Blvd Ștefan cel Mare și Sfint, 162
Tel. 20 45 12

Nr. 2025 PLP- 602

La nr 18-69-1748 din 17.02.2025

**Ministerul Mediului
Copie: Cancelaria de stat**

Examinând proiectul de Lege privind grădinile zoologice (*număr unic 100/MM/2025*), în limita competențelor funcționale vă comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor.

Ministru

Digitally signed by Catlabuga Ludmila
Date: 2025.03.04 12:35:01 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Ludmila CATLABUGA

Ex.: Vera Bîrliba
Tel.: 0(22) 204526

Nr.03-764 din 10.03.2025

La nr. 18-69-1748 din 17.02.2025

Ministerul Mediului
copie: **Cancelaria de Stat**

Cu referire la proiectul de lege *privind grădinile zoologice (număr unic 100/MM/2025)*, în limita competențelor funcționale, comunicăm următoarele.

1. Suprapunerea competențelor autorităților

La art. 4, proiectul prevede solicitarea de avize de la ANSA și IPM pentru obținerea autorizației de mediu. Aceste avize constituie acte permissive suplimentare și trebuie excluse, conform principiului reducerii barierelor administrative. În cazul în care Agenția de Mediu necesită coordonări cu aceste instituții, aceasta ar trebui să le obțină fără implicarea solicitantului.

2. Reglementarea controalelor

Prevederile **art. 3 alin. (5)** și **art. 4 alin. (9)** urmează a fi reformulate, reieșind din faptul că, prevederile privind controalele anuale ale ANSA și IPM trebuie corelate cu Legea nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, stabilind expres că acestea trebuie efectuate, în comun, pentru a evita suprapunerile și abuzurile.

3. Suspendarea și retragerea autorizației

La art. 5 din proiect, se pune accent pe suspendarea autorizației în cazul neconformării, în timp ce Directiva 1999/22/CE promovează conformare progresivă, iar suspendarea este o măsură de ultimă instanță. Astfel, recomandăm armonizarea proiectului cu abordarea directivei europene, evitând riscurile unei interpretări restrictive care ar putea duce la încetarea activității agenților economici.

4. Revizuirea sancțiunilor

La art. 15, propunem corelarea sancțiunilor menționate cu prevederile existente din Codul Contravențional (ex. art. 157 - Cruzimea față de animale). Totodată, recomandăm eliminarea sancțiunilor pentru faptele care pot fi remediate fără a

aduce prejudicii, pentru a evita aplicarea unor penalități excesive asupra agenților economici.

5. Reducerea numărului de acte permissive

La art.16 alin. (3) este prevăzut completarea Nomenclatorului actelor permissive (Legea nr. 160/2011) cu un nou act permisiv pentru grădinile zoologice. Astfel, introducerea unui act nou contravine principiului de reducere a poverii administrative asupra mediului de afaceri. În context, recomandăm integrarea acestuia în categoria deja existentă a Autorizației de mediu, prevăzută la pct. (60¹), Anexa 1 al Legii nr. 160/2011, fără a introduce un act suplimentar în Nomenclator.

Secretar general

Digitally signed by Voicu Ina
Date: 2025.03.10 11:34:55 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Ina VOICU

Ex: Ion Fratea; Tel: 0 22 250 635

Ex: Ina Școlnii; Tel: 0 22 250 607

**Ministerul Educației și Cercetării
al Republicii Moldova**

MD-2033, mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale, 1
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

**Ministry of Education and Research of
the Republic of Moldova**

MD-2033, Chișinău, 1, Piața Marii Adunări Naționale
+373 (0) 22 25 01 34 +373 (0) 22 23 35 60

Nr. 04/2-09/1380 din 03.03.25
La nr. 18-69-1748 din 17 februarie 2025

Ministerul Mediului

email: cancelaria@mediu.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**

email: cancelaria@gov.md

Ministerul Educației și Cercetării, împreună cu Institutul de Zoologie a Universității de Stat din Moldova, a examinat proiectul de Lege privind grădinile zoologice (*număr unic 100/MM/2025*) și comunică următoarele.

La art. 6. lit. a) – este necesar să se specifice modul de participare al grădinilor zoologice la activitățile de cercetare;

La art. 14:

- de substituit cuvântul "deținute", cu cuvântul "deține", iar sintagma "după cum urmează:" se propune a fi exclusă;
- lit. e) – de expus în următoarea redacție: „toate speciile de păsări de pradă, cu excepția păsărilor de vânatoare (cu autorizare conform Legii vânătorii și a protecției fondului cinegetic nr. 55/2024);
- lit. f) – de expus în următoarea redacție: „toate speciile de reptile veninoase și pitoni.”.

Secretar de stat

Adriana CAZACU-ȚIGAIE

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

data aplicării
semnăturii electronice **nr. 07/5-03/96/291**

La nr. 18-69-1748 din 17.02.2025

*Referitor la proiectul de lege
privind grădinile zoologice*

Ministerul Mediului

e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat

e-mail: cancelaria@gov.md

La indicația Cancelariei de Stat nr.18-69-1748 din 17.02.2025, Ministerul
Finanțelor a examinat proiectul de lege *privind grădinile zoologice (număr unic
100/MM/2025)*, autor – Ministerul Mediului și, în limita atribuțiilor funcționale,
comunică lipsa obiecțiilor.

Secretar de stat

Digitally signed by Savva Maia
Date: 2025.03.03 11:40:52 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Maia SAVVA

✉ Eugeniu Verlan

☎ (022) 262-681 e-mail: eugeniu.verlan@mf.gov.md

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII AL REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 09/747 din 06.03.2025

La nr. 18-69-1748 din 17.02.2025

Ministerul Mediului

e-mail: cancelaria@mediu.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**

e-mail: cancelaria@gov.md

Ministerul Sănătății, a examinat proiectul de lege *privind grădinile zoologice (număr unic 100/MM/2025)*, și în limita competențelor funcționale, înaintează următoarele propuneri:

1. La art. 7 Modul de înregistrare a animalelor din grădinile zoologice, alin. (4), lit. g), se propune a fi completat cu cuvintele: „date cu privire la vaccinare”.

2. La art. 13, se propune completarea cu un alineat nou prin care să fie indicată informația când se antrenează Comitetul de etică (la necesitate sau la anumite intervale de timp).

3. La nota de fundamentare, se propune de inclus informații suplimentare la pct. 4.3, privitor la activitățile de import de animale sălbatice vii. Conform art. 16, alin. (2) din proiectul de lege, este prevăzut abrogarea autorizației sanitar-veterinare de funcționare a grădinilor zoologice. Această abrogare introduce o contradicție în legislație, deoarece conform art. 19, alin. (5), lit. c) din Legea regnului animal nr. 439/1995, pentru a obține acordul necesar importului de animale sălbatice vii, este obligatoriu prezentarea unei copii a autorizației sanitar-veterinare de funcționare a grădinilor zoologice.

Ministru

Digitally signed by Nemerenco Ala
Date: 2025.03.07 14:38:45 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Ala NEMERENCO

Ex: Ion Spătaru
Tel: 022 268 870

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

GRUPUL DE LUCRU AL COMISIEI DE STAT PENTRU REGLEMENTAREA ACTIVITĂȚII DE ÎNTEPRINZĂTOR

Nr. 38-78-2255

Chișinău

28 februarie 2025

Ministerul Mediului
cancelaria@mediu.gov.md

Copie: Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Ref.: scrisoarea nr. 18-69-1748 din 17 februarie 2025/număr unic 100/MM/2025

În temeiul prevederilor în temeiul art.3 alin.(2), art.27¹, anexa nr.1 și art.32 alin.(2²) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Hotărârii Guvernului nr.574/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare, se remite *Avizul Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător la Nota de fundamentare (analiza impactului de reglementare) și proiectul de lege privind grădinile zoologice.*

Anexă: 3 file

**Vicepreședinte al Grupului de lucru al
Comisiei de stat pentru reglementarea
activității de întreprinzător**

Vladislav CAMINSCHI

AVIZ al
Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător

Prezentul aviz este emis în temeiul art.3 alin.(2), art.27¹, anexa nr.1, art.32 alin.(2²) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, în conformitate cu prevederile Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, Hotărârii Guvernului nr.1429/2008 privind revizuirea și optimizarea cadrului normativ de reglementare a activității de întreprinzător și Hotărârii Guvernului nr.574/2024 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare.

Actul examinat:	Proiectul de lege privind grădinile zoologice și Nota de fundamentare (<i>analiza impactului de reglementare</i>)		
Autoritatea responsabilă:	Ministerul Mediului		
<i>Examinat în ședința Grupului de lucru la data:</i>			25.02.2025
Decizia Grupului de lucru în privința proiectului de act normativ și notei de fundamentare:		<u>Se susține proiectul de act normativ și nota de fundamentare cu obiecții și recomandări.</u>	
Evaluarea proiectului de act normativ			
Concluzia: Proiectul se susține, fiind luate în considerare recomandările expuse..			
Comentarii, recomandări:			
Proiectul prevede autorizația de mediu pentru grădini zoologice (art.3), act permisiv care va fi eliberat de Agenția de mediu. Menționăm că Directiva 1999/22/CE a Consiliului din 29 martie 1999 privind animalele sălbatice din grădini zoologice¹ prevede autorizația de funcționare pentru grădinile zoologice (ar. 4). Totodată, prevederile art. 5 din Directiva 1999/22/CE stabilesc, că <i>cerințele pentru autorizare stabilite la articolul 4 nu se aplică în cazul în care un stat membru poate demonstra Comisiei, într-un mod convingător, că obiectivul prezentei directive, formulat la articolul 1, și cerințele aplicabile grădinilor zoologice stabilite la articolul 3 sunt îndeplinite și menținute constant printr-un sistem sau un regulament și prin înregistrare. Un astfel de sistem trebuie, între altele, să conțină prevederi cu privire la inspecții și la închiderea grădinilor zoologice, care să fie echivalente cu cele menționate la articolul 4 alineatul (4) și (5).</i> Astfel, Directiva 1999/22/CE oferă și altă abordare pentru state (înregistrare fără autorizare, dar cu menținerea inspecțiilor și respectarea cerințelor) și este necesar de prezentat informații în Nota de fundamentare dacă a fost analizată această opțiune. Chiar dacă proiectul prevede, că la data intrării în vigoare grădinile zoologice nu vor mai fi autorizate sanitar veterinar de către ANSA, persistă riscul menținerii acestei autorizații, deoarece în Nota de fundamentare nu sunt prezentate informații referitor la consultările dintre autorități la acest subiect. ANSA, în procesul de avizare, poate să insiste pentru menținerea autorizației sanitare veterinar eliberată de această autoritate. În așa situație pentru grădinile zoologice va fi necesar de obținut două acte permissive, fapt ce nu poate fi acceptat din cauza unor dublări nejustificate. Se recomandă conlucrarea cu ANSA pentru a evita astfel de situații. Prevederile alin. (7) al art. 3 din proiect stabilesc, că Guvernul va elabora Cerințe privind asigurarea bunăstării animalelor și siguranța publicului în grădinile zoologice. Cadrul normativ este deja instituit prin Legea grădinilor zoologice nr. 136/2007, care prevede că scopul acesteia este crearea cadrului legal pentru aplicarea în Republica Moldova a prevederilor Directivei 1999/22/CE privind deținerea animalelor sălbatice în grădini zoologice. În cazul în care deja sunt aprobate astfel de cerințe de Guvern, prevederile alin. (7) necesită a fi reformulate, și anume: „Cerințele privind asigurarea bunăstării animalelor și siguranța publicului în grădinile zoologice sunt aprobate de Guvern.”. Prevederile art. 4 din proiect stabilesc procedura de autorizare a grădinilor zoologice. Este prevăzut că la cerere se anexează copia actului ce confirmă înregistrarea activității de întreprinzător în			

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/ALL/?uri=celex:31999L0022>

Republica Moldova. Prevederile respective ridică semne de întrebare, deoarece certificatul de înregistrare a fost exclus prin abrogarea art. 6 din Legea nr.220/2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali. Astfel, solicitarea copiei actului ce confirmă înregistrarea activității de întreprinzător în Republica Moldova poate crea situații de interpretări discreționare și abuzive. Se recomandă excluderea prevederilor respective, iar cererea să conțină doar IDNO.

De asemenea, prevederile art. 4 din proiect stabilesc, că la cerere se anexează: *e) avizul Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor (în continuare – ANSA); f) avizul Inspectoratului pentru Protecția Mediului (în continuare – IPM)*. Aceste două avize sunt acte permissive, nu se acceptă și necesită a fi excluse, deoarece vor crea bariere administrative nejustificate pentru mediul de afaceri. În cazul în care, Agenția de mediu are nevoie de anumite consultări/ coordonări/avizări din partea altor autorități/instituții publice, dacă sunt justificate, proiectul trebuie să prevadă că aceasta le va obține fără implicarea solicitantului. Recomandare valabilă și pentru anexa nr. 2 referitor la necesitatea excluderii din modelul cererii a avizelor respective.

Prevederile alin. (9) al art. 4 din proiect stabilesc, că *ANSA și IPM au obligația să efectueze controale anuale ale grădinilor zoologice autorizate sau, ori de câte ori este cazul*. Pentru a nu admite situații de abuz și de conflict, se recomandă de a concretiza prevederile respective, fiind efectuate trimiteri la Legea 131/2012. Totodată, pentru a exclude dublări la efectuarea controalelor, este necesar de accentuat că controalele efectuate de aceste autorități, la orice etapă, vor fi controale comune.

Prevederile art. 5 din proiect stabilesc procedura de suspendare/retragere a autorizației de funcționare. Denumirea autorizației necesită modificări redacționale. Totodată, este prevăzut, că *autorizația de mediu se suspendă/retrage de către Agenție la cererea titularului, la cererea IPM și/sau la cererea ANSA (alin. (1)). În cazul în care grădinii zoologice nu i se eliberează o autorizație în baza prezentei legi sau în urma controalelor efectuate de către IPM și/sau ANSA, se constată nerespectarea prevederilor prezentei legi, autorizația de mediu se suspendă, iar grădina zoologică sau o parte din aceasta se închide pentru public până la remedierea neregulilor și/sau îndeplinirea condițiilor necesare pentru eliberarea unei noi autorizații (alin. (2)). Termenul maxim de suspendare a autorizației de mediu constituie 2 ani (alin. (4)).* Abordarea respectivă pune accentul în primul rând pe suspendarea autorizației de mediu. Directiva 1999/22/CE prevede o altă abordare, fiind prevăzut, că *în cazul în care grădinii zoologice nu i se eliberează o autorizație pe baza prezentei directive sau în care nu sunt îndeplinite condițiile pentru eliberarea unei autorizații, grădina zoologică respectivă sau o parte a acesteia: (a) este închisă pentru public de către autoritățile competente; și/sau (b) îndeplinește cerințele impuse de autoritățile competente pentru a se asigura de îndeplinirea condițiilor pentru autorizare. În cazul în care aceste cerințe nu sunt îndeplinite într-un termen corespunzător care urmează să fie stabilit de autoritățile competente, dar care nu poate depăși o perioadă de doi ani, autoritățile competente retrag sau modifică autorizația și închid grădina zoologică sau o parte a acesteia (alin. (5) al art. 4)*. Astfel, Directiva 1999/22/CE pune accentul pe conformare și doar în ultima instanță pe retragerea sau modificarea autorizației, fără a prevedea suspendarea acesteia, suspendare, care implică încetarea activității. Din cele expuse, se recomandă modificarea proiectului, fiind prevăzută aceeași abordare ca și în Directiva 1999/22/CE.

Prevederile articolului 15 stabilesc faptele ce constituie contravenții și se sancționează. Se recomandă revizuirea prevederilor respective, fiind stabilite doar faptele, care nu pot fi remediate și care vor aduce prejudicii. Spre exemplu, nu se acceptă că constituie contravenție așa fapte ca: înființarea sau deținerea grădinilor zoologice fără autorizarea prealabilă de către Agenție; desfășurarea de activități economice sau recreative care pot afecta viața normală a animalelor din colecții. Totodată, Codul contravențional deja conține prevederi care stabilesc sancțiuni pentru anumite fapte, spre exemplu art. 157 (Cruzimea față de animale), și acest aspect necesită a fi lăsat în considerare.

Prevederile alin.(3) al art. 16, stabilesc completarea Capitolului II. Actele permissive care se încadrează în categoria autorizațiilor din Anexa nr. 1 Nomenclatorul actelor permissive la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător cu numărul curent 54² - Autorizație de mediu pentru grădini zoologice. Astfel Nomenclatorul actelor permissive se va completa cu un nou act permisiv. Totodată, Nomenclatorul actelor permissive prevede Autorizația de mediu (60¹) și pentru a nu admite creșterea numărului de acte permissive se recomandă excluderea alin. (3) al art. 16 din proiect. Iar la poziția 60¹ de prevăzut, că autorizația de mediu pentru grădini zoologice se eliberează pe un termen nelimitat. În acest context, menționăm prevederile alin. (2) al art. 4 din Legea

160/2011, conform cărora la instituirea (propunerea) unui act permisiv nou este obligatoriu de a examina și de a propune eliminarea unui sau mai multor acte permissive în vigoare eliberate de aceeași autoritate sau acte care acoperă total sau parțial aceleași riscuri, domenii de reglementare și/sau de activitate de întreprinzător.

Evaluarea notei de fundamentare (analizei impactului de reglementare)

Concluzia: Nota de fundamentare nu conține suficiente informații pentru a stabili oportunitatea soluțiilor propuse în proiect, la fel nu conține toată informația și analiza necesară, astfel corespunde parțial cu cerințele metodologice prevăzute de Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Comentarii, recomandări:

- *Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ*

La sub punctul 2.2 nu este definită problema. Se menționează, că în Republica Moldova, grădinile zoologice se confruntă cu o serie de probleme specifice, care includ atât deficiențe în infrastructură, cât și lacune semnificative în reglementările legale. Una dintre cele mai mari provocări este lipsa unui cadru normativ clar, exhaustiv și ușor aplicabil, care să reglementeze în mod eficient funcționarea acestor instituții. Informația respectivă nu poate fi calificată ca problemă, deoarece se referă la lipsa unor mecanisme/instrumente (reglementări, controale, etc) de soluționare a problemei. Totodată, se recomandă de descris părțile interesate, în special de menționat numărul de agenți economici asupra cărora va fi aplicabilă reglementarea respectivă.

Deoarece este prezentat un proiect de act normativ cu relevanță UE, se va face referință la problemele reflectate în analiza de impact elaborată de instituțiile UE și/sau la problema enunțată în preambulul actului UE, adaptate specificului național.

- *Obiectivele urmărite și soluțiile propuse*

La acest compartiment este necesar de descris obiectivele urmărite prin adoptarea actului normativ, care sunt legate de situația și problemele abordate. Totodată, obiectivele și rezultatele scontate trebuie expuse în mod măsurabil, realist, cuantificat și fixat în timp. De asemenea, se vor explica prevederile proiectului și elementele noi, fiind menționat cum acestea ținesc cauzele problemei.

Menționăm, că unele prevederi din proiect (spre exemplu, articolul 6. Cerințe aplicabile grădinilor zoologice) nu corespund cu prevederile Directivei 1999/22/CE. Totodată, proiectul prevede unele cerințe (spre exemplu, art. 7, 8), care nu se regăsesc în directiva respectivă. Astfel, se recomandă de argumentat includerea unor astfel de prevederi.

Deoarece este prezentat un proiect de act normativ cu relevanță UE, se va examina, în calitate de opțiuni alternative, diferite perioade de intrare în vigoare sau soluții de implementare oferite de actele respective.

- *Analiza impactului de reglementare*

La acest compartiment este prevăzut, că conform proiectului propus grădinile zoologice vor trebui să se conformeze noilor reglementări stabilite de lege, incluzând procedura de autorizare, protecția animalelor, educația publicului și cercetarea științifică. Aceasta poate implica investiții pentru renovarea infrastructurii, adaptarea instalațiilor la cerințele fiziologice ale animalelor și respectarea normelor de protecție. De asemenea, este prevăzut că grădinile zoologice vor trebui să aloce resurse financiare pentru a îndeplini cerințele impuse de lege, cum ar fi dezvoltarea unui sistem de evidență a animalelor și alocarea de fonduri pentru instruirea personalului în conformitate cu noile reglementări. Aceste investiții pot fi semnificative pe termen scurt, însă vor contribui la îmbunătățirea standardelor de funcționare ale grădinilor zoologice private. Se recomandă prezentarea unor informații mai detaliate referitor la estimarea costurilor (preponderent cuantificate) pentru asigurarea conformării reglementării.

- *Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ*

Deoarece proiectul conține norme, prin care se instituie autorizația de mediu pentru grădinile zoologice, sunt necesare consultări directe cu ANSA referitor la propunerea de a exclude grădinile zoologice de la autorizarea sanitară veterinară. Totodată, deoarece se stabilesc cerințe, care vor genera costuri considerabile pentru grădinile zoologice, posibil imposibil de respectat și cu riscul de a se închide, sunt necesare consultări directe cu proprietarii grădinilor zoologice din țară. Aceste consultări directe necesită fi reflectate în Nota de fundamentare.

Sugestii la Proiectul lege privind grădinile zoologice

Articolul 2. Noțiuni principale

- Se propune eliminarea din definiția grădinii zoologice a sintagmei „a magazinelor de animale de companie”, având în vedere faptul că animalele sălbatice nu pot fi comercializate ca animale de companie.
- Se propune eliminarea sintagmei „și a unităților care expun publicului cel mult 10 specii de animale sălbatice și cel mult 50 de animale”, deoarece această excepție ar crea un vid de reglementare și control, expunând la riscuri semnificative de răspândire a bolilor zoonotice, periclitând siguranța publică, favorizând maltratarea animalelor, stimulând creșterea și comercializarea ilegală a acestora, precum și alte abuzuri, riscuri care se amplifică exponențial în contextul dezastrelor naturale, conflictelor armate și altor situații excepționale.
- Se propune modificarea definiției bunăstării animalelor, înlocuind sintagma „nevoilor fiziologice și etologice/mentale” cu „nevoilor fiziologice, etologice, mentale și sociale”, având în vedere necesitatea recunoașterii relațiilor sociale, dovedite științific, ale majorității animalelor vizate de prezenta lege.

Articolul 5. Funcționarea grădinilor zoologice

- La punctul (6), se propune înlocuirea sintagmei „acoperire eficientă” cu „acoperire deplină”.

Articolul 6. Cerințe de conservare a biodiversității

- La litera f), se propune înlocuirea sintagmei „cerințelor biologice” cu „nevoilor fiziologice, etologice, mentale și sociale”, pentru a asigura concordanța cu definiția bunăstării animalelor.

Articolul 8. Lista colecției

- La punctul (1), se propune eliminarea sintagmei „precum și animalele din unitățile care expun publicului cel mult 10 specii de animale sălbatice și cel mult 50 de exemplare”, în vederea asigurării coerenței cu definiția grădinii zoologice.

Articolul 9. Interdicții de întreținere a animalelor sălbatice

- Se propune înlocuirea integrală a conținutului articolului cu următoarea formulare: „Persoanele fizice nu pot deține animale din fauna sălbatică”, argumentația fiind similară cu cea referitoare la excepția privind unitățile care expun publicului cel mult 10 specii de animale sălbatice și cel mult 50 de animale.

1.

Propun ca noțiunea educația ecologică care la moment sună astfel: *educația ecologică* – proces de învățare și conștientizare a importanței protejării mediului înconjurător, promovând cunoștințe și comportamente responsabile față de natură, resursele naturale și biodiversitate, având ca scop dezvoltarea unui comportament sustenabil și responsabil față de mediul înconjurător la nivel individual și colectiv.

Să fie substituită cu

educație pentru biodiversitate - proces de educație și sensibilizare a populației în domeniul conservării biodiversității, reabilitării ecosistemelor prin promovarea soluțiilor bazate pe natură, dezvoltare competențelor în materie de durabilitate, având ca scop dezvoltarea unui comportament sustenabil și responsabil față de mediul înconjurător la nivel individual și colectiv.

Motivarea amendamentului:

Luând în considerație că această lege ține de Grădini zoologice și animale, este mai relevant să fie o noțiune mai aproape de subiectul animalelor.

https://statistica.gov.md/ro/obiectivul-15-viata-pe-pamant-183_4513.html

https://knowledge4policy.ec.europa.eu/biodiversity/eu-policies-biodiversity-education_en?utm_source=chatgpt.com

2.

***

Articolul 3. Procedura de autorizare a grădinilor zoologice

La punctul (7) În cazul nerespectării prevederii de la alin. (6), autorizația de mediu se consideră acordată prin aprobare tacită, în conformitate cu Legea nr. 235/2006 privind principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și cu Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător.

Propun să fie exclus din punctul (7) al **Articolul 3.** Procedura de autorizare a grădinilor zoologice: autorizația de mediu se consideră acordată prin aprobare tacită.

De asemenea grădinile zoologice să fie puse ca excepție în Legea nr. 235/2006.

Motivarea amendamentului:

Animalele nu sunt acel domeniu unde autorizația trebuie emisă tacit. Țările Europene de regulă nu dau tacit autorizații.

Luând în considerație că conform **HOTĂRÂRII** Nr. 145 din 25-08-2021, punctul 26. Ministerul colaborează cu Parlamentul în cadrul comisiilor parlamentare și ședințelor plenare, inclusiv prin reprezentantul Guvernului în Parlament, cu alte autorități ale administrației publice centrale și locale, cu mediul de afaceri, academic și societatea civilă, Ministerul Mediului poate trimite o cerere Ministerului Economiei pentru a include Grădinile Zoologice în calitate de excepție.

3.

***

În **Articolul 5**. Funcționarea grădinilor zoologice lipsește punctul 1.

De asemenea în **Articolul 5**. Funcționarea grădinilor zoologice, punctul 11 să fie specificat la cine se referă “proprietarului”, la cel care predă animalul sau la cel care îl primește. Și în caz de refuz, trebuie de specificat ce se întâmplă cu animalul.

(11) Prin derogare de la alin. (9) animalele sechestrate de organele competente, sau animalele aduse de persoane fizice sau juridice pot fi plasate temporar sau definitiv în grădina zoologică numai cu acordul proprietarului. (care proprietar a grădinii zoologice sau a deținătorului?)

Motivarea Amendamentului

Pentru a nu crea confuzie trebuie de specificat la cine se referă proprietarul.

4.

***

Conform **Articolul 5**. Funcționarea grădinilor zoologice punctele:

(14) **Grădinile zoologice demonstrează performanțe în conservare, reproducere, educație și cercetare.**

(15) Grădina zoologică dispune de o strategie scrisă în privința educației, un program educațional activ și facilități corespunzătoare în scopuri educative.

(16) Grădinile zoologice **trebuie să demonstreze că sunt implicate în activități de cercetare** proprii și/sau în colaborare cu instituții de învățământ superior, institute de cercetare, muzee, alte grădini zoologice din țară și străinătate, iar detalii amănunțite ale unor astfel de proiecte sunt puse la dispoziție, la cerere.

Motivarea Amendamentului

Nu este clar cum vor demonstra grădinile zoologice punctul 14) și 16) Prin urmare propun ca punctul 15 să fie scri în felul următor (15) Grădina zoologică dispune de o strategie scrisă în privința educației, un program educațional activ care cuprinde **strategie în conservare, reproducere, educație și cercetare** și facilități corespunzătoare în scopuri educative.

Iar punctul 14 să fie completat în felul următor: (14) **Grădinile zoologice demonstrează performanțe în conservare, reproducere, educație și cercetare, precum este prescris în punctul 15.**

La punctul 16 Grădinile zoologice **trebuie să demonstreze că sunt implicate în activități de cercetare** proprii și/sau în colaborare cu instituții de învățământ superior, institute de cercetare, muzee, alte grădini zoologice din țară și străinătate, iar detalii amănunțite ale unor astfel de proiecte sunt puse la dispoziție, la cerere precum este **prescris la punctul 16.**

5.

***

La art 7.Înregistrarea animalelor punctul (4) Înregistrările conțin următoarele informații:

- a) denumirea comună (dacă există) și denumirea științifică a speciei;
- b) informații despre locul de naștere al animalului (dacă este în libertate sau în captivitate), identificarea părinților dacă se cunosc, locațiile anterioare ale animalului (dacă sunt cunoscute), precum și situația populației din libertate de unde provine animalul (dacă aceasta este disponibilă).

apare un șir de întrebări...luând în vedere că conform art 5) punctul ,10,11, 12 este clar stipulat de unde apar animalele în grădinile zoologice și nu este clar cum să nu fie cunoscute locațiile anterioare situația din libertate de unde provine animalul, sexul animalului. Și chiar dacă din careva motive nu se cunoaște de la început, oricum cu timpul aceste date încep a se cunoaște, spre exemplu sexul animalului.

Motivarea Amendamentului

Din acest motiv propun să fie completat în felul următor:

*Înregistrarea trebuie să includă denumirea comună, dacă este în libertate sau captivitate, dacă sunt cunoscute locațiile anterioare ale animalului, situația din libertate de unde provine animalul, sexul animalului - toate aceste trebuie incluse. În cazul în care careva din detalii nu se cunoaște, **urmează a fi completate pe parcurs îndată cum devin cunoscute.***

6.

***

La **Articolul 10.** Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi g) refuzul grădinilor zoologice neautorizate de a înstrăina animalele sau eliberarea ori uciderea animalelor întreținute.

Motivarea Amendamentului

Pentru a nu crea confuzie propun să fie scris în felul următor:

g) refuzul grădinilor zoologice neautorizate de a înstrăina animalele, eliberarea ori uciderea animalelor întreținute.

***

Articolul 10. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea contravențională și penală, conform legislației în vigoare.

Conform cărei legislații va fi pedepsit persoana care va refuza să îndepărteze animalele pe care le ține neautorizat? Merită să fie făcute schimbări respective în codul contravențional și penal.

Articolul 10. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi.

h) deținerea de către persoanele fizice a animalelor interzise prevăzute la art. 15.

Această lege are 11 articole, nu 15.

Предложения и поправки в законопроект о создании зоопарков.

1. Определение “дикие животные”

Комментарий: Считаем, что на данный момент определение немного имеет неясность, так как бездомные собаки и кошки, тоже могут считаться дикими животными, потому что живут в природе и ищут себе пропитание

Поправка: предлагается чуть измененный вариант:

- *“Animalele sălbatice sunt animale a căror habitat natural este sălbăticia, care pot fi în stare de libertate naturală, ținute în condiții semi-libere sau în captivitate.”*

.....

2. Определение “зоопарки”

Комментарий: Считаем что надо исключить, количественные показатели из определения.

- 1) Потому как могут быть и мини зоопарки, которые содержат животных в меньших количествах, но тем не менее показывают публике.
- 2) Нет указания в количестве и в Директиве ЕС от 1999/22, и во многих других законах ЕС
- 3) Кроме того, цифры “10 видов и 50 животных”, это очень большие цифры. Потому как даже если представить что содержится 1 вид животных, например львы в количестве 50 штук, это очень много животных. И тем более если показываются публике.
- 4) У нас есть довольно много так называемых, “мини-зоопарков”, которые выставляют животных для просмотра публике. И они тоже должны лицензироваться. Все практически учреждения что выставляют диких животных для обозрения должны быть лицензированы.

Поправка: Предлагается прописать формулировку схожую с законом Великобритании <https://surl.li/rdnwhz>

- *“grădini zoologice” - înseamnă toate unitățile în care se dețin animale sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor zoo.”*

.....

3. De adaugat noțiune - ”Autorizarea unităților care dețin animale sălbatice”

Комментарий: Считаем правильным, добавить в определение, что значит лицензирования зоопарков и учреждений которые содержат животных. Чтобы бы она была одной из важных основ при выдаче лицензии

Правка: Добавить в проект следующее определение

- *“Autorizarea unităților care dețin animale sălbatice- este o procedură de recunoaștere a capacității persoanelor juridice și a persoanelor fizice – de a asigura întreținerea permanentă a unui număr semnificativ de animale sălbatice vii pentru expunerea lor publică timp de șapte sau mai multe zile pe an”*
-

.....

4. Добавить art 2¹- Основные обязанности зоопарков

Комментарий: Считаю, что было бы правильно, все же прописать в начале закона, основные обязанности зоопарка, так как это сделано в Директиве 1999/22
Чтобы основная концепция не терялась в законе а было выделена в начале.
Также предлагается добавить пункт, что зоопарк еще должны выполнять роль приюта или убежища, для найденных, конфискованных или раненых животных для их реабилитации:

Правка: создать art. 2¹ - следующего содержания:

“art. 2¹- *Principalele funcții grădinii zoologice*

- a) *Conservare a naturii,*
  - b) *Educația privind protejarea naturii și a animalelor;*
  - c) *Cercetare științifică studiul faunei sălbatice și elaborarea bazelor științifice pentru reproducerea lor în captivitate.*
  - d) *Funcția de azil pentru animalele sălbatice confiscate, relocate sau ranite cu reabilitarea lor.”*
- .....

5. Art. 3 - Получение авторизации

Комментарии: Для получения авторизации зоопарков, зоопарки должны отвечать определенным требованиям, поэтому процедура получения авторизации должна быть очень тщательной и хорошо прописанной.

В законе должно быть хорошо прописано какие документы должен предоставить зоопарк прежде чем открыться.

Поправка: Добавить в арт 3 - пункт следующего содержания.

“При подаче заявления на получение лицензии на деятельность заявитель должен доказать:

- a) что проект зоопарка соответствует требованиям, предъявляемым к плану зоопарка,
- b) что у него есть сотрудники, имеющие соответствующую профессиональную квалификацию для работы в зоопарке с теми животными которых собирается держать зоопарк, согласно поданному заявлению на получение лицензии
- c) что у него есть достаточные финансовые ресурсы для строительства зоопарка и выполнения задач
- d) предоставить стратегический план проект научной деятельностью, которой они хотят заниматься на ближайшие 3 года
- e) предоставить образовательный план
- f) представить что у него есть план спасения животных на случай землетрясений, наводнений
- g) что у него есть финансовые средства или страховка на животных в случае если зоопарк закроют или животных надо будет содержать пока не перевезут в другое место
- h) предоставить документ что ближайшие соседи не против, нахождения рядом зоопарка
- i) разрешения от пожарных

.....

6. Указать более детально, процедуру получения авторизации

Комментарий: Считаю необходимо утвердить, отдельный акт, в котором будет прописано весь перечень документов представляемых при подаче заявления на получение лицензии, порядок рассмотрения заявления и порядок выдачи лицензии на деятельность По примеру закона Эстонии: <https://www.riigiteataja.ee/akt/13136514>

Правка: Внести следующий пункт в art.3:

” Procedura de examinare a cererii și procedura de eliberare autorizației pentru activitate grădinelor zoologice este aprobată de către Guvern”.

.....

7. Aviz de conformitate de mediu art.3 alin (5)

Правка: Прописать точно что включает в себя “авиз де конформитате” указанный в art.3 alin (5) от агентства окружающей среды, его форму или ссылку на него. А также внести этот авиз в список необходимых документов для получения окончательной авторизации для открытия зоопарка.

8. Убрать понятие, “ aprobarea tăcită”- art. 3 alin (7)

Комментарии : По причине того, что животные это живые существа, и за их жизнь и здоровье нужно нести серьезную ответственность, а учреждения которые собираются содержать животных, должны создавать необходимые условия содержания. Процедура получения авторизации либо должна быть одобрена или должна получать аргументированный отказ. Нельзя использовать процедуру авторизации “тэчитэ”

Выдача авторизации тэчитэ может привести к тому, что будет специально затягиваться процедура, а после чего, по этой статье выдаваться авторизации и тем учреждениям что не соответствуют условиям содержания

Правка 1: Убрать в art. 3 alin (7)

Правка 2: Параллельно внести предложение по изменению закона о предпринимательстве и добавить в исключения, что учреждения которые содержат животных, не могут получать авторизации “тэчитэ”.

9. Art 3 alin (8)

Комментарий: Не очень понятна эта формулировка. Про что

(8) Autorizația de mediu conține cerințe specifice pentru verificarea respectării prevederilor articolului 6.

Правка: Считаю необходимо написать, подробно, что за cerintele specifice

10. Создание комиссии на рассмотрение заявки по получение авторизации

Комментарий. Исходя из опыта других стран, считаем что необходимо чтобы окончательное разрешение на выдачу лицензии на работу зоопарков, было одобрено специально созданной комиссией: в состав которых входили бы представители: Министерство Окружающей Среды, Инспекторат Экологии, Ветврачи, Эксперты по диким животным (можно международные), Консультативный Совет по защите животных и представители общественных организаций по защите.

Примеры таких комиссий есть в некоторых странах Европы, и работают наподобие Комитета по Этике по защите лабораторных животных. Очень важно, чтобы свое мнение об открытии зоопарка, давали свое мнение и ученые и представители организаций по защите животных

Поправка: Внести в art 3 alin (10) следующего содержания

“ art. 3 alin (10) Окончательное разрешение на выдачу лицензии по открытию зоопарка, выдается после одобрения специальной Комиссии по зоопаркам и коллекциям животных ”

<https://www.riigiteataja.ee/akt/13136514>

.....

11. Авторизация только на определенные виды животных

Комментарий: Необходимо прописать, что авторизация зоопаркам, выдается только на те виды и количество животных, которые были указаны в заявлении на подачу авторизации и только при наличии необходимых условий на их содержание.

Приобретения любого другого вида животного, только через подачу нового заявления в Специальную комиссию и доказательства наличие необходимых условий.

Зоопарки не должны превращаться в место, где привозят и привозят животных, а потом окажется что нет мест и условий для их содержания и разведения. Из-за чего животные либо будут находиться в плохих условиях содержания или даже погибать. А перевести животное не будет куда. Поэтому важнее предотвращать чем бороться потом с последствиями.

Правка: Внести пункт в Art. 3 alin (11) следующего содержания:

“(11) Autorizația se dă numai se dă numai la un anumit număr de animale și de anumită specie, care au fost indicate la cerere la deschiderea gradinii zoologice, și numai pentru acele animale pentru care au condiții necesare. La fiecare animale noi sau în număr mai mare de care este indicat în autorizare, trebuie să fie depusă cererea la ministerul mediului”

.....

12. Отказ в выдаче лицензии на зоопарки

Комментарий: Необходимо прописать статью в которой будет указано, причины отказа в получение авторизации для зоопарков. По примеру закона о зоопарках Англии.

Правка: Добавить в art.3 часть (12) и (13) со следующим содержанием

“(12) В выдаче авторизации может быть отказано если:

- a) Создание или продолжение деятельности зоопарка может нанести вред здоровью или безопасности лиц, проживающих по соседству с зоопарком, или серьезно повлиять на поддержание правопорядка.*
- b) Если они не уверены в том, что обязательства предусмотренные этим законом будут реализованы в зоопарке удовлетворительным образом.*
- c) Если они не удовлетворены тем, что стандарты размещения, укомплектования персоналом или управления являются достаточными для надлежащего ухода и благополучия животных или любого из них или иным образом для надлежащего функционирования зоопарка.*
- d) Если заявитель (если заявителем является юридическое лицо) или любой директор, менеджер, секретарь или другое аналогичное должностное лицо органа, или любой человек, работавший смотрителем в зоопарке, был осужден за правонарушение, предусмотренное настоящим Законом или за любое другое правонарушение, связанное с жестоким обращением с животными.*

(13) В случае отказа в выдаче лицензии он должен направить заявителю по почте письменное заявление с указанием причин отказа.”

.....

13. Увеличить сроки на получение авторизации для открытия зоопарка

Правка:

- Внести изменение, что сроки на авторизацию выдаются в течение минимуму 90 дней.

Аргументация: Считаем, что рассмотрение заявления на получение авторизации, должна более продолжительный срок, так как требует тщательной проверки всех необходимых условий. Например в Германии, Италии, Франции, Испании, сроки на получение авторизации на открытие зоопарка может быть от 6 месяцев до 2х лет, пока будут проверены, все необходимые процедуры. И кроме того проведены общественные консультации.

.....

13. Разрешение от АНСА!

Комментарий: Не очень понятно, что включает в себя проверка от АНСА, что они проверяют, у нас образуется серая зона. Есть ли у них шаблон-форма, на основании которого они проверяют зоопарки. Насколько известно, у них нет такой формы, а есть только по фермам. В то время как хищники не относятся к фермерским животным. А не должно быть серых зон. И у нас выходит, что АНСА что-то проверяет, никто не знает что и потом мы на основании ее авторизации даем разрешение

Правка:

- Необходимо точно прописать, какие документы проверяет АНСА для открытия зоопарка. Шаблон на основании которого они проверяют зоопарк, форма его должна быть опубликована.
- Форму эту надо разработать Министерству Окружающей среды, совместно с АНСА, чтобы учесть все условия что нужны для содержания животных
- Также все же должна быть общая комиссии, которая проверяет сразу все документы. А когда по отдельности, могут возникать пробелы.

.....

14. Art 3 alin (14) - добавить

Комментарии: Зоопарки должны иметь - страховку гарантирующей уход и благополучие животных в зоопарке, который вынужден закрыться, или в случае природных катаклизмов, также их гуманное перемещение в другие соответствующие учреждения на период возможного длительного закрытия. И этот полис должен быть представлен как до открытия зоопарка, так и ежегодно его представлять, что он продлен

Поправка: Внести в Art 3, alin (14) со следующим

- ” alin (14) Grădinile zoologice trebuie să aibă polis de asigurare care să garanteze îngrijirea și bunăstarea animalelor din grădina zoologică în cazul în care aceasta este nevoită să se închidă sau în situații de calamități naturale, precum și transferul lor uman în alte instituții autorizate, pe perioada unei posibile închideri îndelungate. Aceasta poliță trebuie prezentată atât înainte de autorizarea grădinii zoologice, cât și anual, pentru a confirma că a fost prelungită.”

.....

15. Art 3 alin (15) - добавит

Комментарии: Зоопарки должны делать ежегодные отчисления, на поддержание сохранения видов in situ. Потому что это одна из главных целей, сохранение биоразнообразия в природе.

Правка: Добавить в Art 3 alin (15) со следующим содержанием:

- “(15) Grădinile zoologice sunt obligate să efectueze anual contribuții financiare pentru conservarea speciilor in situ, reprezentând o parte din veniturile obținute din activitatea grădinii zoologice.”

16. De adaugat în art. 3 alin (16)

Комментарии: Считаю необходимо прописать, на какой срок выдается авторизация на деятельность зоопарков.

Правка: Добавить в art.3 alin (16) со следующим содержанием

”(16) Autorizație pentru funcționarea grădinii zoologie se dă pentru un termen de 2 ani”

.....

17. Articolul 4. Retragerea autorizației de mediu

Комментарий: Считаю что надо добавить и другие мотивы аннулирования авторизации не только на основании заявления АНСА или медиу. К примеру может быть жестокое обращение с животными, и это выявило полиция. Ведь не все статьи жестокого обращения с животными проверяет АНСА. или могут быть нарушены другие серьезные статьи. Или может быть заявление общественности. Или от налоговой. Или

может	само	предприятие	ликвидируется

То есть заявления могут поступать не только от АНСА или инспектора окружающей среды.

Кроме того, считаем что заявления об отзыве авторизации, должна принимать специализированная комиссия, о которой писалось выше, и она должна решать окончательно. Потому что отзыв авторизации это еще и угроза жизни животным.

Правка:

- добавить в каких случаях может быть отозвана авторизации еще (случаи жестокого обращения или нарушение других законов)

.....

18. Art. 4 alin (10)

Комментарии: Необходимо прописать, каким образом будет происходить изъятие животных из зоопарка, если будет отозвана лицензия или часть животных необходимо будет переместить. Процедура должна быть очень хорошо и тщательно прописана, и лучше чтобы была прописана в отдельном документе. В связи с чем предлагается следующая поправка.

Правка: Добавить alin (10), следующего содержания:

- “Retragerea (sechestrarea) animalelor din grădină zoologică se realizează în conformitate cu procedura de retragere a animalelor din unitățile care dețin animalele elaborată de Ministerul Mediului și aprobată de Guvern”

.....

19. Art. 4 alin (11) - de adaugat - Protejarea de stat

Комментарий: Необходимо добавить пункт, что в случае закрытия зоопарка или его части, или в случае изъятия животных, государство перед под свой постоянный контроль содержание животных в закрытом зоопарке или перемещаемых или конфискованных.

Правка: добавить в art.4 alin (11) следующего содержания:

“(11) Ministerul Mediului și Comisia de grădini zoologice, trebuie să preia sub controlul permanent întreținerea animalelor în grădinile zoologice închise, sau asupra animalelor confiscate ori transportate în alte unități autorizate până la normalizarea situației”

20. Art. 5 alin 11

- (11) Prin derogare de la alin. (9) animalele sechestrate de organele competente, sau animalele aduse de persoane fizice sau juridice pot fi plasate temporar sau definitiv în gardina zoologică numai cu acordul proprietarului.

Комментарий: Считаю что надо прописать, более точно с согласия кого, животного или зоопарка. Чтобы не было разных чтений, прописать более точно.

Правка: Предлагаю заменить слова ”proprietarului” на слова “Grădiniei Zoologice” будет выглядеть так:

*“(11) Prin derogare de la alin. (9) animalele sechestrate de organele competente, sau animalele aduse de persoane fizice sau juridice pot fi plasate temporar sau definitiv în grădina zoologică numai cu acordul **Grădinii Zoologice**”*

.....

21. Art. 5 alin 14

- “(14) Grădinile zoologice demonstrează performanțe în conservare, reproducere, educație și cercetare.”

Комментарий:

Не очень понятно, определение этого пункта, о чем идет речь. Кому показывают перформанселе, в какой форме. Обычным людям или министерству.

Правка: Предлагаю, чтобы зоопарки давали ежегодные отчеты о своей научной деятельности, отчеты о своих преках по сохранение биоразнообразия, научной деятельности.

.....

22. Art. 5 alin (19)

- (19) Cerințele privind asigurarea bunăstării animalelor și siguranța publicului în grădinile zoologice sunt aprobate prin hotărâre de Guvern.

Комментарий: Считаю что нужны черинцеле не только для животных в зоопарках, но и для всех диких животных содержащихся в неволе. Потому что не важно они в зоопарке они или нет, нормативы для диких животных должны быть одни и те же.

А также необходимо прописать, кто разрабатывает эти нормативы, по нашему мнению, это должно быть Министерство Окружающей среды, так как больше знает про область диких животных.

Правка: предлагаю следующую формулировку этого пункта

- “(19) Normele privind asigurarea bunăstării animalelor sălbatice întreținute sunt elaborate de Ministerul Mediului și sunt aprobate prin hotărâre de Guvern.”

.....

23. Art.5 alin (20) - De adaugat alin nou

Комментарии: Обязательно нужно прописать что ответственность за благополучие содержащихся животных лежит на всем персонале который взаимодействует или наблюдают за животными. Они должны создавать условия, не обращаться так чтобы животным это доставляло проблемы, или сообщать если животные заболели и им нужна помощь

Правка: Предлагается добавить в Art.5 alin (20) со следующим содержанием:

- (alin 20) *Responsabilitatea pentru controlul bunăstării animalelor din Grădina Zoologică revine personalului, inclusiv îngrijitorilor, curatorilor și medicilor veterinari, prin efectuarea evaluărilor zilnice ale stării acestora.*”

.....

24. Art.6 alin (f) - de modificat

f) să adăpostească animale în condiții care să corespundă cerințelor biologice și de conservare ale fiecărei specii;

Комментарий: Надо добавить что и обеспечения индивидуальных потребностей, так как могут быть животные имея какую-то особенность в развитии или травму конечностей. И им надо создать необходимые условия.

А также заменить слово “de conservare”, потому что может создать разные понимания формулировок.

Правка: предоставить Art.6 alin (f) в следующем виде:

“(f) să adăpostească animale în condiții care să corespundă cerințelor lor biologice, de specie și individuale”

.....

25. În art.6 de adăugat lit t)

Комментарий: необходимо прописать, что зоопарки должны принимать меры предотвращающие бесконтрольное размножение животных.

Правка: Добавить în art.6 lit (t) со следующим содержанием:

”t) Grădinile zoologice întreprind măsuri pentru a preveni înmulțirea necontrolată a animalelor întreținute”

26. În art.6 de adăugat lit u)

Комментарий: Зоопарки обязаны ежегодно публиковать в открытом доступе информацию о: побегах или гибели животных, а также информацию, о приобретении или передачи животных.

Правка: Добавить в art. 6 alin (1) litera u) со следующим содержанием:

”u) Grădinile zoologice sunt obligate să publice anual, în acces deschis, informații despre: evadările sau decesul animalelor, precum și informații despre achiziționarea sau transferul animalelor.”

27. Art 6 alin(2) - добавить - пункты про запреты -

Комментарий: Необходимо прописать в законе что запрещено делать зоопаркам.

Правка: Добавить в art.6 alin (2) со следующим содержанием

“ (2) Зоопаркам запрещается

- a) Приобретать или содержать диких животных если нет соответствующих условий
- b) Приобретать виды животных которые не указаны в авторизации
- c) Держать большее количество животных чем то которое указано в авторизации
- d) Жестоко обращаться с животными
- e) Обрезать крылья содержащимся птицам
- f) Создавать передвижные выставки и передвижные зоопарки
- g) Продавать животных юридическим и физическим лицам.

28. Art 7. Înregistrarea animalelor

Комментарии: Считаю что весь учет животных, должен происходить обязательно и в электронной форме. Формы и учет для зоопарков должны быть едиными, чтобы потом не было что каждый зоопарк ведет учет так как ему вздумается. И было легко анализировать все отчеты. Поэтому формы учета, должно разработать Министерства Окружающей Среды.

Правка: Считаю внести следующие поправки:

- 1) *alin(5) "Toată evidența animalelor întreținute se efectuează în forma electronică"*
  - 2) *alin(6) "Regulile și formele de evidența animalelor sălbatice întreținute se elaborează de către Ministerul Mediului"*
- .....

29. Art.7 alin (4) litera k)

Комментарии: В структуру регистрации животного следует добавить, если животное инвазивное или нет.

Правка: Добавить в art.7 alin (4) literu k) cu următorul conținut

- "k) de indicat dacă animalul este de specie invazivă"
- .....

30.	Art	8.	Lista	colecției

1) Art. 8 alin (1)

Комментарий: Как уже писалось выше, считаю необходимо убрать эту цифру по животным, во многих странах она не указана, и даже 50 видов одного животного это уже очень много! 50 львов или 50 тигров, или даже 10. Вообще все заведения что показывают животных публике должны быть лицензированы.

Также считаю, что зоопарки должны представлять вообще весь список содержащихся животных.

Правка: Предлагаю следующую формулировку

- alin (1) *"Animalele din speciile sălbatice aflate în grădinile zoologice precum și animalele din unitățile care expun publicului, se consideră colecție de animale din*

fauna sălbatică și sunt înregistrate de către Agenție în Registrul de stat al colecțiilor de animale și plante.

- *alin (5) "Cu lista animalelor sălbatice întreținute, se prezintă și lista tuturor animalelor întreținute"*

.....

31. Art. 8 alin - (Important) !

Комментарии: И все же по всем формам отчета, необходимо разрабатывать отдельный документ. В котором необходимо прописать

- акты приема животных
- акты рождения животного
- акт смерти животного
- акт смерти или передачи животного
- акт побега животного
- и другие

Правка:

- *alin (6) "Regulile și formele de evidența animalelor sălbatice întreținute se elaborează de către Ministerul Mediului"*

.....

32. Запреты на содержание некоторых видов животных

Комментарий: Считаю что необходимо дополнить список животных запрещенных к содержанию физическими лицами. А также он должен быть действителен и для юридических лиц.

И прописать животных которых запрещено содержать в зоопарках

Потому что, в нашей стране нет необходимых условий, или их очень сложно создать. Или учитывать что если будем закрывать зоопарки, нет возможности размещать в другом месте у нас.

Список составлен на примере Закона Австрии: <https://surl.li/nbiguy>

Правка: Предлагается в статью 9 представить в следующем виде

”Art.9

- (1) Persoanele fizice **și juridice** nu pot deține următoarele specii de animale din fauna sălbatică după cum urmează:
- a) speciile de animale care necesită protecție strictă, incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova cu gradul de vulnerabilitate – critic periclitată, periclitată și vulnerabilă;
  - b) speciile de animale care necesită protecție strictă incluse în Cartea Roșie a IUCN cu gradul de vulnerabilitate – critic periclitată, periclitată și vulnerabilă.
  - c) toate speciile de primat;
  - d) toate speciile de păsări de pradă, cu excepția păsărilor de vânătoare în conformitate cu prevederile Legii 5/2024
  - e) toate speciile de reptile veninoase și pitoni.

- f) Однопроходные (Monotremata), все виды;
- g) Шерстопкрылы (Dermoptera), все виды;
- h) Xenarthra, все виды;
- i) Панголины (Pholidota), все виды;
- j) Циветты (Viverridae), все виды;
- k) Гиены (Hyaenidae), все виды;
- l) Хищные собачьи (Canidae), за исключением лисицы (*Vulpes vulpes*);
- m) Большие кошки (Pantherini), все виды;
- n) Малые кошки (Felini), все виды,
- o) Гепард (*Acinonyx jubatus*);
- p) Ursidae, все виды;
- q) Рыжий кот (*Ailurus fulgens*);
- r) Бамбуковый медведь (*Ailuropoda melanoleuca*);
- s) Морские млекопитающие все виды
- t) Трубказубовые (Tubulidentata), все виды;
- u) Носороги (Rhinocerotidae), все виды;
- v) Тапиры (Tapiridae), все виды;
- w) Бегемоты (Hippopotamidae), все виды;
- x) Жирафы (Giraffidae), все виды;
- y) Хоботные, все виды.
- z) Животные, находящиеся под охраной международных конвенций (например, виды, включенные в списки CITES), для содержания которых требуются специальные лицензии
- aa) Другие виды диких животных, естественным образом обитающие в природе, содержание которых в неволе может привести к угрозе безопасности людей

(2) Grădinilor zoologice este interzis de întreținut următoarele animale:

- a) слонов;
- b) тигров, львов, гепардов (кроме действующего зоопарка)
- c) дельфинов и все виды морских млекопитающих
- d) животные запрещенные к содержанию посредством Директивы ЕС и Конвенции CITES, за исключением случаев, если это относится к программе сохранения вида или его выращиванию, и это подтверждено документально

33. Articolul 10 - Amenzi

Комментарии: Что касается штрафов, считаем чтобы данный Закон был рабочий, необходимо в короткое время подготовить параллельный документ для добавления в Кодекс о Правонарушениях или в Уголовный Кодекс, с видами штрафами по нарушениям закона о зоопарках.

Правка 1: Создать проект об изменении Кодекса о правонарушениях и Уголовного Кодекса о внесении штрафов за нарушения закона о зоопарках.

Правка 2: Добавить следующие пункт в статью о штрафах

- “Допущения бегства животных приравнивается к жестокому обращению с животными”

34. Comisii de inspectarea cu reprezentanții internaționali

Комментарий: Считаем, что основываясь на опыт некоторых Европейских стран, хорошо к проверкам зоопарка, особенно перед их открытием привлекать международных европейских экспертов, которые имеет опыт в работе зоопарков и содержание диких животных. Или представителями Европейской Ассоциации Зоопарков.

Это поможет нам содействовать тому, чтобы создавались современные зоопарки, с хорошими условиями и избегать коррупции.

Правка: Добавить в статью что для инспекции Зоопарков приглашаются и международные европейские эксперты для анализа работы зоопарков и проверки необходимых условий.

35. Диспозиции финале!

Разработка нормативов и правил о содержание диких животных в неволе.

Правка:

- Внести в диспозиции финале, что в течение 6 месяцев, после принятия этого закона, необходимо разработать и утвердить Нормативы по содержанию диких животных. И не выдаются авторизации новые пока не будет норм.

Аргументация: Необходимо чтобы хорошо и полноценно работал закон, разработать в короткие сроки и нормативы по содержанию диких животных. . Кроме того, стоит отметить, что нормативы должны касаться не только зоопарков, но вообще содержание всех диких животных в неволе

36. Должно проводиться и общественные консультации

Комментарии: Перед открытием зоопарка, должны проводиться и общественные консультации. О необходимости открытия зоопарка, и содержания там соответствующих животных

37. Пример документации для проверки зоопарков

Комментарий: Считаем что анкета на проверку зоопарков для получение лицензии должна быть более детальной. Ниже приводим пример анкеты с законодательства болгарии. На территории которой довольно большое количество зоопарков.

Правка: Предлагаем взять эти анкеты за основу и для нашего законодательства. На основе закона Болгарии
закон <https://surl.li/ajsikl>

ДОКУМЕНТАЦИЯ ДЛЯ ЗАЯВКИ НА ЛИЦЕНЗИЮ НА ЗООПАРК

ЧАСТЬ 1 - ИНФОРМАЦИЯ ОБ УЧРЕЖДЕНИИ

1. Название зоопарка:

Имя директора/менеджера:

Адрес зоопарка:

Тел. номер (включая код города)

Факс (включая код города)

Веб-сайт:

Год основания:

Учреждение, которому подчиняется зоопарк (если таковое имеется):

2. Стратегия/программа развития ..... ДА 0 НЕТ 0

3. Список сотрудников зоопарка с указанием их должности, квалификации и опыта (постоянных или временных) ..... (прилагается)

4. Структура управления зоопарком ..... (схема прилагается)

5. План зданий и сооружений зоопарка ..... (прилагается)

6. Рабочее время

Круглый год ДА 0 НЕТ 0

Сезонный ДА 0 НЕТ 0

7. Животные, принадлежащие зоопарку, которые разводятся за его пределами (сюда не входят животные, переданные в аренду для разведения):
..... ДА 0 НЕТ 0

Если да, предоставьте, пожалуйста, конкретную информацию:

ЧАСТЬ 2 - ПОДРОБНОСТИ ЖИВОТНЫХ

1. Актуальный список животных в коллекции ..... (прикрепил)

2. Ведение базы данных животных ..... ДА 0 НЕТ 0

3. Методы маркировки животных и виды животных, на которых они применяются:

а) микрочипове:

б) татуировки:

(с) ушные бирки:

г) кольца:

д) другие:

4. Наличие дневника для записи состояния и здоровья всех животных ..... ДА 0 НЕТ 0

5. Укажите структуру журнала.

ЧАСТЬ 3 - ВЕТЕРИНАРНЫЕ СЛУЖБЫ

1. Постоянный ветеринарный персонал ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, укажите, пожалуйста:

Имя:

Адрес:

Если НЕТ, забота о здоровье животных осуществляется:

Имя:

Адрес:

Другие лица или консультанты, занимающиеся ветеринарными вопросами
.....
.....

..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, пожалуйста, предоставьте информацию:

2. Информация о ветеринарной программе, включая частоту посещений и оказываемую профилактическую помощь:

3. Краткое описание ветеринарной клиники при зоопарке:

4. Подробная информация о борьбе с вредителями-грызунами:

5. Подробная информация о средствах (средствах индивидуальной защиты, инструментах и приспособлениях) для сдерживания и контроля животных при отлове:

6. Проведение вскрытий трупов животных

..... ДА 0 НЕТ 0

7. Организация проведения вскрытия:

8. Описание системы периодического обзора клинических и патологических данных:

9. Периодическая корректировка диеты ..... ДА 0 НЕТ 0

10. Контроль за кормлением животных посетителями ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, укажите, пожалуйста:

11. Привлечение экспертов по питанию

животных ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, укажите, пожалуйста:

12. Обмен информацией с другими зоопарками и организациями по вопросам разведения видов в коллекции ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, укажите, пожалуйста:

ЧАСТЬ 4 - МЕРЫ ПО ПРЕДОТВРАЩЕНИЮ ПОБЕГА ЖИВОТНЫХ

1. Наличие правил содержания животных и защиты посетителей от травм в:

(документация должна быть представлена в день проведения генеральной проверки)

Питание

.....
.....

ДА 0 НЕ 0

Контакты для персонала и посетителей

с ..... животными

.....
.....

ДА 0 НЕ 0

Работа с ядовитыми животными

.....
.....

ДА 0 НЕ 0

Побег

животных.....

.....
.....

ДА 0 НЕ 0

Использование защитного снаряжения

от ..... персонала

.....
.....

ДА 0 НЕ 0

Другие

.....
.....

ДА 0 НЕ 0

2. Правила в случаях побега животных..... (прилагается)

3. Способ оповещения персонала в случае побега животного:

4. Случай побега животного (краткое описание):

а) в пределах зоопарка:

б) за пределами зоопарка:

5. Информация о проведенном обучении персонала на случай побега животных
..... (прилагается)

6. Наличие книги учета происшествий..... ДА 0 НЕТ 0

7. Обучение персонала оказанию первой помощи ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, то сколько раз:

8. Инструктирование персонала о риске потенциальных зоонозов:

9. Проверки на предмет удаления деревьев и предметов, которые могут
нанести травму или помочь в побеге

животных ..... ДА 0 НЕТ 0

10. Периодичность осмотров сеток и ограждений в вольерах:

11. Частота проверок электрических систем животных:

ЧАСТЬ 5 - СОХРАНЕНИЕ ВИДОВ

1. Членство в зоопарковых организациях или организациях, связанных с сохранением
видов (например, IUCN, EAZA, WAZA, Федерация зоопарков)
..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, укажите, пожалуйста, организации:

2. Влияние членства в этих организациях на планирование видов в коллекции
..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, укажите, пожалуйста:

о Сохранение EX-SITU

3. Наличие плана по взысканию задолженности ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, укажите, какие принципы и цели он реализует:

Если НЕТ, на каком основании принимается решение о том, каких животных
выращивать:

Копия плана инкассации ..... (прилагается)

4. Членство в группах по управлению видами:

а) список участников Европейских программ по исчезающим видам (EER):

б) EER председательствует в таксономических консультативных группах:

в) участие в программах других видов ..... ДА 0 НЕТ 0

Если да, то укажите, пожалуйста:

о Родословные книги

5. Ведение племенных книг зоопарком ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, то для каких видов:

а) международный:

б) региональные:

о Сохранение IN-SITU

6. Участие в программах и проектах по сохранению видов в их естественной среде обитания за последние три года ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, опишите:

7. Ресурсы, инвестированные в программы и проекты по пункту 6:

а) персонал:

б) финансовые:

в) обучение:

г) другие:

8. Сбор средств на программы и проекты по пункту 6 за последние три года ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, укажите программу или проект в пункте 6 и использованные финансовые средства:

о Другие виды деятельности по сохранению видов

9. Другие способы поддержки сохранения видов ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, укажите, пожалуйста:

ЧАСТЬ 6 - ОБУЧЕНИЕ

1. Основные элементы программ и политик обучения:

2. Количество учителей:

3. Квалификация преподавателей:

Учитель   Квалификация

4. Учебный центр:

а) учебные кабинеты (количество):

б) количество часов (число):

в) библиотека: ..... ДА 0 НЕТ 0

г) другие:

5. Уровень преподавания:

Дети .....
0

Студенты начального курса обучения..... 0

Учащиеся средних учебных заведений 0

Студенты   высших   учебных   заведений
..... 0

Взрослые .....
0

6. Участие в образовательных программах ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, перечислите:

7. Оценка эффективности программы обучения (например, проверки, обследования, опросы посетителей):

8. Учебные пособия (включая публикации) - подробности:

9. Членство и связь с организациями в области охраны природы.

ЧАСТЬ 7 - ОБУЧЕНИЕ ПЕРСОНАЛА

1. Поощрение сотрудников к прохождению обучения в соответствии с их должностью
..... ДА 0 НЕТ 0

2. Организация курсов повышения квалификации персонала ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, укажите, пожалуйста:

3. Организация обучения на месте и предоставление библиотеки
для персонала..... ДА 0 НЕТ
0

4. Организация обучения для других организаций ..... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, укажите, пожалуйста:

ЧАСТЬ 8 - ИССЛЕДОВАНИЕ

1. Исследования, проводимые или координируемые зоопарком:

2. Фонды и ресурсы зоопарка, используемые для исследований:

а) персонал

б) финансовый

в) доступ внешних организаций

г) предоставление данных или материалов для исследования внешними организациями

д) другие

3. Исследования, проведенные за последние три года зоопарком или по его поручению:

а) от персонала

б) от других организаций

4. Список научных публикаций за последние три года:

а) от персонала

б) от других организаций, использующих коллекцию.

Ссылки из статей Рекомендации из практики Ссылки из процедур Примечания
Приложение № 3 к ст. 14, абз. 1

ОТЧЕТ ИЗ ОБЩЕЙ ПРОВЕРКИ, ПРОВЕДЕННОЙ ДЛЯ ЛИЦЕНЗИРОВАНИЯ ЗООПАРК

Имя соискателя лицензии:

Название зоопарка:

Адрес:

Тел. номер (включая код города):

Факс (включая код города):

Наличие действующей/предыдущей лицензии: ... ДА 0 НЕТ 0

Если ДА, укажите, пожалуйста:

Номер лицензии:

Дата проведения общего осмотра:

Преамбула к отчету - общие примечания:

А. ОЦЕНКА ДОКУМЕНТАЦИИ ДЛЯ ЗАЯВКИ НА ЛИЦЕНЗИЮ НА ЗООПАРК

Часть	Рейтинг	Примечания
Подробности учреждения	Полный	0

Неполный	0		
Отсутствующий	0		
Подробности о животных	Полный	0	
Неполный	0		
Отсутствующий	0		
Содержание животных по видам	Полный	0	
требования	Неполный	0	
Отсутствующий	0		
Ветеринарные услуги	Полный	0	
Неполный	0		
Отсутствующий	0		
Меры по предотвращению побега животных	Полный	0	
Неполный	0		
Отсутствующий	0		
Сохранение видов	Полный	0	
Неполный	0		
Отсутствующий	0		
Обучение	Полный	0	
Неполный	0		
Отсутствующий	0		
Обучение на персонала	Полный	0	
Неполный	0		
Отсутствующий	0		
Исследовать	Полный	0	
Неполный	0		
Отсутствующий	0		

Б. ВЫВОДЫ, ПОЛУЧЕННЫЕ В ХОДЕ ПРОВЕРКИ

При оценке соответственно отмечается ДА, НЕТ или НЕ ПРИМЕНИМО (НП). При отметке «ДА» соответствующая оценка выставляется следующим образом: 1 — отлично, 2 — хорошо, 3 — удовлетворительно, 4 — приемлемо.

	ДА	НЕ	НП	Примечание
1	2	3	4	5

Я. Условия снабжения продовольствием и водой

- Кормление каждого животного в соответствии с его биологическим видом 0
0 0
- Гигиена
  - во время хранения 0 0 0
  - при приготовлении пищи 0 0 0
  - при подаче еды 0 0 0
- Принимая во внимание особенности питания видов, чтобы обеспечить доступ к пище и воде для всех животных 0 0 0
- Обеспечение безопасности животных и персонала во время 0 0 0

- подачи еды
5.	Кормление животных посетителями	0	0	0
	Если ДА, то как это контролируется?	0	0	0

II. Обеспечение подходящей среды для животных

1.	Среда, удовлетворяющая физические, социальные и психологические потребности	0	0	0
- потребности животных в зависимости от вида, к которому они принадлежат
2.	Параметры окружающей среды:			
	а) температура	0	0	0
	б) вентиляция	0	0	0
	в) свет	0	0	
	г) влажность	0	0	0
	д) другие	0	0	0
3.	Убежище для животных в их вольерах/загонах	0	0	0
4.	Предусмотрена достаточная площадь для определенного количества животных.	0	0	0
5.	Обеспечение уборки вольеров/загонов	0	0	0

III. Ветеринарные услуги

1.	При выращивании животных соблюдаются высокие стандарты	0	0	0
2.	Все животные, представленные публике, находятся в хорошем здравии.	0	0	0
3.	Наблюдения за состоянием здоровья и его состоянием регистрируются.	0	0	0
4.	Все животные получают необходимое лечение при проблемах со здоровьем.	0	0	0
5.	Оборудование для отлова и содержания животных	0	0	0
6.	Оборудование (приборы и инструменты) для анестезии	0	0	0
7.	Ветеринарная клиника на территории	0	0	0
8.	Предоставлена программа профилактической и лечебной ветеринарной помощи	0	0	0
	и для кормления каждого животного			
9.	Система периодического просмотра клинического и патологического журнала	0	0	0
10.	Ведение ветеринарного дневника	0	0	0
11.	Хранение лекарств	0	0	0
12.	Мониторинг и дневник приема лекарств	0	0	0
13.	Противоядия	0	0	0
14.	Проведение вскрытий	0	0	0
15.	Условия изоляции:			
	а) обзор	0	0	0
	б) лечение	0	0	0
	в) восстановление	0	0	0
	г) карантин (при необходимости)	0	0	0

Санитария и борьба с болезнями

16.	Проникновение вредителей и хищников в вольеры для животных	0	0	
17.	Борьба с вредителями и хищниками	0	0	0

IV. Обеспечение нормального существования животных в соответствии с их поведением

В. Защита животных от бедствий

1.	Содержание и работа с животными только под наблюдением обученного персонала	0	0	0
2.	Контакт животных с посетителями соответствует их поведению.	0	0	
3.	Взаимодействие между животными не является для них чрезмерно стрессовым.	0	0	0

МЫ. Перевозка и обращение с животными

1.	Транспортное и переносное оборудование	0	0	0
2.	Методы отлова и транспортировки животных следующие:	0	0	0
	адаптированы к их поведению и гарантируют отсутствие травм и страданий у животных			
3.	Меры безопасности для животных и людей во время транспортировка или содержание животных за пределами зоопарка	0	0	0

VII. Сохранение видов, образование и исследования

1.	Участие в следующих мероприятиях или программах:			
	а) научные и другие исследования, имеющие значение для сохранения и выращивания видов, в том числе связанные с реинтродукцией диких видов в дикую природу	0	0	0
	б) проведение образовательных и просветительских мероприятий по сохранению видов	0	0	0
	в) обмен информацией по сохранению и разведению диких животных с другими подобными учреждениями	0	0	0
	г) разведение диких животных	0	0	0
	д) интродукция и реинтродукция в природу диких животных, путем предоставления племенного материала от исчезающих видов	0	0	0
2.	Предоставлял информацию и образование для общественности, касающиеся видов	0	0	0

коллекции, их естественная среда обитания и сохранение биоразнообразия

3.	Наличие учебного центра, связанного с коллекцией	0	0	0
4.	Обучение на персонала	0	0	0
5.	Меры по сохранению видов в отношении зоологических ресурсов	0	0	0
	сад			
6.	Меры по исследованию видов в отношении зоологических ресурсов	0	0	0
	сад			
7.	Управление воспроизводством животных	0	0	0

VIII. Безопасность посетителей

1.	Меры по предотвращению побега животных	0	0	0
2.	Инструкция по действиям в случае побега животного	0	0	0
3.	Охраняемый периметр, без доступа, вокруг клеток с животными	0	0	0
	0			
4.	Барьеры для отпугивания животных	0	0	0
5.	Наличие предупреждающих знаков	0	0	0
6.	Наличие запрещающих знаков	0	0	0
7.	Размеченные аварийные выходы	0	0	0
8.	Техническое обслуживание зданий	0	0	0
9.	Безопасность зон для посетителей и пешеходных дорожек	0	0	0
10.	Поддержание санитарного состояния деревьев	0	0	0
	территория зоопарка			

IX. Базы данных

1.	Текущие данные по сбору данных, включая:			
	а) численность животных по видам	0	0	0
	б) приобретение, рождение, смерть, распоряжение и данные о	0	0	0
	побег животных			
	в) причины смерти	0	0	0
	(г) здоровье животных	0	0	0
2.	Ведение базы данных	0	0	0
3.	Перечень и информация, предоставленные Министерству окружающей среды и водных ресурсов в соответствии со ст. 96, параграф. 2 ЗБР	0	0	0
4.	Ведение базы данных о происхождении животных и местах их обитания			
	предоставляются	0	0	0
5.	Наличие и хранение архивов	0	0	0

X. Реализация законодательства

1.	Отображение текущей/предыдущей лицензии на входе в зоопарк	0	0	0

2.	Выполнение условий действующей/предыдущей лицензии	0	0	0
3.	Реализация законодательства СИТЕС	0	0	0

С. ВЫПОЛНЕНИЕ УСЛОВИЙ СОГЛАСНО СТ. 4 ПРАВИЛА

Условия	Завершенный	Невыполненный	Непригодный	Примечание
1	2	3	4	5
1.	Участие в научных и других исследованиях, имеющих важное значение для	0	0	0
	сохранение и разведение видов, включая такие			
	связанные с реинтродукцией диких видов в природу			
2.	Проведение образовательных и воспитательных мероприятий по	0	0	0
	сохранение видов			
3.	Обмен информацией по вопросам сохранения и выращивания	0	0	0
	диких животных с другими подобными учреждениями			
4.	Разведение диких животных	0	0	0
5.	Введение и реинтродукция в дикую природу	0	0	0
	животные, предоставляющие племенной материал			
	но из находящихся под угрозой исчезновения видов			
6.	Предоставление посадочного материала по договоренности	0	0	0
	виды, находящиеся под угрозой исчезновения, для сельского хозяйства			
	(где применимо)			
7.	Реализация требований постановления в соответствии со ст. 61 ,			
	параграф. 1 ЗБД :			
	а) размещение животных в условиях, удовлетворяющих	0	0	0
	их биологические потребности и запросы удовлетворяются			
	условия их сохранения и размножения			
	б) предоставление каждому животному адаптированной среды	0	0	0
	чтобы удовлетворить его физические, психологические			
	и социальные потребности, характерные для данного вида			
8.	Поддержание высокого уровня профилактических и лечебных мероприятий	0	0	0
	ветеринарный уход и питание в период выращивания и развития			
	запрягать животных			
9.	Маркировка образцов, когда это возможно	0	0	0
10.	Принятие необходимых мер по предотвращению	0	0	0
	предотвращение побега животных, чтобы избежать			
	возможные экологические угрозы местным видам			
11.	Ведение базы данных, включая:	0	0	0
	а) количество различных видов животных в коллекции	0	0	0

б) происхождение образцов, способ получения, дата рождения/вылупления, смерти, обмена и побега животных	0	0	0
в) причины смертности каждого животного	0	0	0
г) охрана здоровья животных	0	0	0
д) технологии и приемы выращивания и содержания коллекции			
12. Обеспечивает публичный доступ к коллекциям, информирование и просвещение общественности относительно видов в коллекциях, их естественной среды обитания и сохранения биоразнообразия	0	0	0
13. Предотвращение проникновения вредителей и хищников в вольерах для животных	0	0	0
14. Исполнение обязательств по ст. 96, параграф. 2 ЗБР	0	0	0
15. Представление информации для заполнения реестров в соответствии со ст. 63 Гражданского кодекса	0	0	0
16. Строительство объектов защиты посетителей от травм, полученных от животных в коллекции	0	0	0

Г-н ВЫПОЛНЕНИЕ УСЛОВИЙ ТЕКУЩЕЙ/ПРЕДЫДУЩЕЙ ЛИЦЕНЗИИ (заполняется в случаях, предусмотренных ст. 18 настоящего регламента)

Условия	Завершенный	Невыполненный	Непригодный	Примечание

Д. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ПО УСЛОВИЯМ ЛИЦЕНЗИИ

Состояние	Примечание

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Название зоопарка:

Дата:

На основании проведенного общего обследования КОМИССИЯ РЕШАЕТ:

Предлагает министру окружающей среды и водных ресурсов:

1. Выдать лицензию зоопарку .....

0

2. Выдать лицензию зоопарку с условиями, указанными в Части «Г» отчета
.....
0
3. Отказать в выдаче лицензии .....
0

Комиссия: Подпись:

Председатель:
(три имени, должность)

Участники:
(три имени, должность)

CĂTRE DOMNUL SERGIU BALACCI

---

consultant principal al Direcției politici în domeniu
conservării naturii și biosecurității
serghei.balacci@mediu.gov.md

de la **Maria Reazanov**
email: reazanova_mary@hotmail.com

Stimate domnul Balacci,

Vă adresez această scrisoare în baza consultărilor publice a proiectului de Lege privind grădinile zoologice, care a avut loc la 26 martie 2025. Dorim să vă exprimăm sincere mulțumiri pentru desfășurarea excelentă a audierilor publice. Aprecieri deschiderea de care au dat dovadă reprezentanții ministerului, precum și a celor implicați în elaborarea legii, și vă mulțumim personal pentru atitudinea dumneavoastră pozitivă și pentru dialogul constructiv pe care l-ați facilitat.

Suntem recunoscători pentru bunăvoința și transparența cu care ați abordat discuțiile, oferind numeroase explicații și clarificări utile. În acest context, dorim să vă prezentăm propunerile, amendamentele și recomandările noastre, așa cum le văd eu personal și un grup de voluntari din domeniul protecției animalelor.

Regretăm că am fost limitați de timp, însă suntem recunoscători pentru oportunitatea de a colabora mai concret. Sperăm că veți găsi propunerile noastre interesante, utile și relevante pentru proiectul de lege referitor la grădinile zoologice.

Vă mulțumim încă o dată pentru implicarea Dumneavoastră și a echipei Ministerului, și așteptăm cu interes să colaborăm în continuare pentru bunăstarea animalelor.

1) Norma din proiectul de lege:

Articolul 2. Noțiuni principale

...

- 1.1. grădină zoologică – unitate permanentă în care se dețin animale din specii sălbatice în scopul prezentării către public pentru o perioadă de minimum 7 zile pe an, cu excepția circurilor, a magazinelor de animale de companie și a unităților care expun publicului cel mult 10 specii de animale sălbatice și cel mult 50 de animale.

Propunerea de modificare:

Grădina zoologică este o unitate permanentă în care sunt deținute peste 10 specii diferite de animale sălbatice și peste 50 de animale, în scopul prezentării către public pentru o perioadă de cel puțin 7 zile pe an. Persoanele juridice care dețin un număr mai mic de animale se încadrează în categoria „Colecțiile de animale din fauna sălbatică” și sunt reglementate de Legea 439 din 27-04-1995 regnului animal al Republicii Moldova și de alte acte normative relevante. Circuri și magazine de companii nu sunt cuprinse de noțiunea „grădină zoologică”.

Recomandarea:

Reazanova_mary@hotmail.com

Totuși recomandăm că numărul speciilor și animalelor din definiția grădinii zoologice să fie exclus sau redus, pentru asigurarea bunăstării și siguranței animalelor, iar cerințele pentru o grădină zoologică fiind mai stricte decât pentru o colecție de animale.

1.2. Propunerea:

De a include noțiunea „Activitatea de cercetare a grădinii zoologice”. De exemplu:

Activitatea de cercetare a grădinii zoologice – reprezintă un proces sistematic de studiu și analiză, orientat spre înțelegerea, conservarea și reproducerea animalelor sălbatice în condiții de captivitate, precum și spre dezvoltarea metodelor științifice de protecție și reabilitare a acestora. Activitatea de cercetare include:

- *monitorizarea parametrilor de sănătate, a comportamentului și a capacității de adaptare a animalelor;*
- *efectuarea studiilor privind biodiversitatea și participarea la programe de conservare a speciilor rare și pe cale de dispariție;*
- *elaborarea și aplicarea tehnicilor inovatoare de îngrijire, hrănire și întreținere a animalelor în captivitate;*
- *schimbul de date și colaborarea științifică cu instituții de cercetare, organizații internaționale și proiecte de protecție a faunei sălbatice;*
- *organizarea de activități educative în domeniul ecologiei, biologiei și protecției mediului.*

Activitatea de cercetare a grădinii zoologice trebuie să excludă în mod strict:

- *orice experimente care pot afecta sănătatea fizică sau psihologică a animalelor;*
- *testarea medicamentelor, produselor medicale, cosmetice sau a altor substanțe chimice pe animale;*
- *experimente ce implică durere, stres, suferință sau riscuri pentru viața animalelor;*
- *orice metode inumane, neetice sau care contravin bunăstării animalelor.*

Activitatea de cercetare a grădinii zoologice trebuie să respecte principiile etice, standardele internaționale și legislația națională privind protecția animalelor și conservarea mediului înconjurător.

2) Norma din proiectul de lege

Articolul 3. Procedura de autorizare a grădinilor zoologice

...

(2) Pentru obținerea autorizației de mediu, solicitantul depune o cerere conform modelului din anexa nr. 2.

Propunere:

Considerăm că în astfel de context, înainte de etapa depunerii cererii este necesar să formulăm cerințele, care vor fi impuse persoanelor juridice care intenționează să deschidă o grădină zoologică, fie într-un articol separat din acest proiect de lege, fie în forma uneia din anexele lui.

De exemplu:

(2) *Pentru obținerea autorizației de mediu, solicitantul depune o cerere conform modelului din anexa nr. 2 și trebuie să corespundă următoarelor cerințe:*

- 1) *Conformitatea clădirii și a teritoriului. Clădirea și teritoriul zoologicului trebuie să respecte cerințele stabilite de Guvernul Republicii Moldova, inclusiv cerințele privind condițiile de întreținere a animalelor, serviciile veterinare, siguranța vizitatorilor și a angajaților. Persoana juridică trebuie să dețină sau să închirieze un teren care să corespundă normelor de siguranță ecologică și cerințelor sanitare.*

Suprafața minimă a grădinii zoologice este stabilită în funcție de numărul și speciile de animale deținute, conform standardelor de întreținere a animalelor sălbatice, stabilite de Guvernul Republicii Moldova.

- 2) *Prezența infrastructurii necesare. Persoana juridică trebuie să asigure existența pe teritoriul grădinei zoologice a spațiilor și echipamentelor necesare pentru întreținerea animalelor, desfășurarea activităților veterinare și asigurarea siguranței vizitatorilor.*

2.1. Infrastructura grădinei zoologice trebuie să includă:

a) voliere și zone naturale, care să asigure confortul animalelor; reieșind din necesitățile lor . voliere și zone naturale, care să reproducă condițiile naturale de habitat. Zone speciale pentru animale, unde, în caz de stres, oboseală și/sau probleme de sănătate, acestea să se poată retrage/izola de la vizitatorii grădinii zoologice.

b) un cabinet/serviciu veterinar și o zonă de carantină,

c) un sistem de gestionare a deșeurilor și de purificare a apei,

d) un spațiu sigur pentru vizitatori.

- 3) *Conformitatea calificării angajaților.*

Angajații grădinei zoologice trebuie să aibă studii superioare în biologie, ecologie, medicină veterinară sau managementul faunei sălbatice.

- 4) *Prezența unui program de conservare a biodiversității aprobat de organul competent în domeniul protecției mediului . Persoana juridică trebuie să elaboreze și să implementeze un program de conservare a biodiversității, destinat protejării speciilor rare și pe cale de dispariție, precum și îmbunătățirii condițiilor de întreținere a acestora în captivitate.*
- 5) *Asigurarea serviciilor veterinare. Persoana juridică trebuie să încheie contracte cu instituții veterinare pentru a asigura îngrijirea veterinară promptă și de calitate a animalelor din grădină zoologică sau să aibă propriul serviciu veterinar*
- 6) *Respectarea normelor etice. Activitatea zoologicului trebuie să respecte normele etice și principiile de tratare umană și responsabilă a animalelor.*
- 7) *Asigurarea siguranței vizitatorilor și animalelor. Teritoriul zoologicului trebuie să fie echipat astfel încât să excludă posibilitatea contactului vizitatorilor cu animalele și să asigure siguranța ambelor părți.*

- 8) *Elaborarea regulilor de vizitare a zoologicului. Persoana juridică trebuie să dezvolte și să aprobe regulile de vizitare a zoologicului, inclusiv regulile de comportament pentru vizitatori, procedura de acordare a asistenței medicale vizitatorilor etc.*
- 9) *Conformitatea cu cerințele legislației în domeniul protecției mediului. Activitatea zoologicului nu trebuie să dăuneze mediului înconjurător și trebuie să respecte cerințele legislației în acest domeniu.*

10) *Finanțare.*

a) *Confirmarea resurselor financiare pentru întreținerea pe termen lung a animalelor, asigurarea bunăstării acestora. Este obligatorie existența unui fond de rezervă pentru necesități urgente, inclusiv pentru asistență veterinară și evacuarea animalelor în cazuri de urgență.*

b) *Persoana juridică trebuie să prezinte un plan de afaceri care să includă sursele de finanțare, planul de întreținere a animalelor, protecția mediului și dezvoltarea infrastructurii.*

Recomandare:

Nu suntem împotriva ca lista cerințelor să fie revizuită, completată sau reformulată, însă solicităm păstrarea esenței ideilor propuse pentru cerințele impuse persoanelor juridice, bazându-ne exclusiv pe garantarea siguranței și bunăstării animalelor, în concordanță cu valorile europene și angajamentele asumate de Republica Moldova prin semnarea Acordului de Asociere.

În cazul includerii în proiectul de lege a listei cerințelor față de persoană juridică, care are intenție să deschidă o grădină zoologică, ar fi bine de inclus și o normă care va prevedea că „în cazul în care persoana juridică nu corespunde cerințelor stabilite de prezenta Lege, aceasta nu poate pretinde la eliberarea autorizației”.

3) Noma din proiectul de lege:

Articolul 4. Retragerea autorizației de mediu

- (1) Autorizația de mediu se retrage de către Agenție la cererea titularului, la cererea IPM și/sau la cererea ANSA.

Propunere de modificare:

- (1) Autorizația de mediu se retrage de către Agenție la cererea titularului, la cererea IPM și/sau la cererea ANSA sau în baza unei hotărâri judecătorești.

4) Noma din proiectul de lege:

Articolul 4. Retragerea autorizației de mediu

...

În cazul în care o grădină zoologică sau o parte a acesteia este închisă administratorul asigura tratamentul și relocarea animalelor deținute către o unitate autorizată desemnată de către IPM și ANSA pentru acest scop.

Propunerea de modificare: de adăugat procedura, dacă administratorul nu asigură tratamentul și relocarea animalelor. De exemplu:

Dacă administratorul grădinii zoologice nu asigură îngrijirea și relocarea animalelor deținute în cazul închiderii grădinii zoologice sau a unei părți a acesteia, trebuie prevăzute următoarele măsuri:

- *Confiscarea de urgență a animalelor – Autoritățile competente (IPM și ANSA) trebuie să aibă dreptul de a confisca animalele și de a le plasa temporar în centre de reabilitare, adăposturi specializate sau alte instituții autorizate.*

- *Răspunderea financiară a administratorului – Persoana juridică responsabilă pentru grădina zoologică trebuie să acopere toate costurile legate de întreținerea, transportul și tratamentul animalelor. În caz de refuz, sumele necesare vor fi recuperate pe cale judiciară în mod solidar cu persoana juridică.*

- *Sancțiuni administrative și penale – Neîndeplinirea obligației de îngrijire și relocare a animalelor atrage răspunderea administrativă și, în caz de cruzimea față de animale, sau în cazul decesului al animalelor, răspunderea penală a administratorului.*

- *Dreptul prioritar al centrelor de reabilitare și rezervațiilor naturale – În cazul în care administrația refuză sau nu este capabilă să îndeplinească obligațiile sale, animalele vor fi transferate cu prioritate în centre de reabilitare certificate, rezervații naturale sau alte grădini zoologice care respectă standardele de bunăstare a animalelor.*

5) Noma din proiectul de lege:

Articolul 5. Funcționarea grădinilor zoologice

...

(19) Cerințele privind asigurarea bunăstării animalelor și siguranța publicului în grădinile zoologice sunt aprobate prin hotărâre de Guvern.

Propunerea de modificat prin adăugare următoarelor:

Cerințele privind bunăstarea animalelor, aprobate de Guvernul Republicii Moldova, nu pot contrazice următoarele principii minime:

- a) *Libertatea de a nu suferi de foame și sete – asigurarea animalelor cu o alimentație echilibrată, care să corespundă nevoilor lor biologice, precum și acces constant la apă potabilă curată.*
- b) *Libertatea de a nu fi inconfortabil – asigurarea animalelor cu condiții adecvate de întreținere, inclusiv adăposturi împotriva condițiilor meteorologice, microclimat optim, zone pentru odihnă și somn.*
- c) *Libertatea de a nu simți durere, răni și boli – asistență veterinară la timp, prevenirea bolilor, îngrijire medicală adecvată și reabilitare, atunci când este necesar.*

- d) *Libertatea de a manifesta comportamente naturale – crearea condițiilor cât mai apropiate de habitatul natural, inclusiv asigurarea unui spațiu suficient pentru mișcare, grupuri sociale (dacă specia o impune) și îmbogățirea mediului.*
- e) *Libertatea de a nu simți frică și stres – minimizarea factorilor care provoacă anxietate și stres, crearea de zone retrase pentru liniștea animalelor; evitarea metodelor de întreținere care duc la suferințe psihologice.*
- f) *Interzicerea cruzimii – excluderea oricăror forme de exploatare a animalelor și de cauzare a oricăror daune acestora, precum și interzicerea utilizării animalelor exclusiv în scopuri de divertisment, fără a asigura un program de odihnă.*
- g) *Tratarea etică a animalelor – interzicerea reproducerii animalelor, dacă nu se pot asigura condiții adecvate de întreținere sau dacă aceasta conduce la supraaglomerarea grădinii zoologice. Este interzisă eutanasierea animalelor din motive legate de lipsa de locuri sau resurse.¹*
- h) *Interzicerea uciderii animalelor sănătoase și viabile – este interzisă uciderea, sacrificarea, eutanasierea animalelor sănătoase și viabile, care pot trăi în condiții normale, cu excepția cazurilor în care este necesară din motive medicale pentru punerea capătului suferințelor insuportabile și incompatibile cu viața.*
- i) *Controlul numărului și reproducerea – dezvoltarea și implementarea obligatorie a programelor de reglementare a reproducerii, bazate pe recomandări științifice și principii de conservare a speciilor.*
- j) *Planificarea situațiilor de urgență – existența unor protocoale clare pentru evacuarea și protejarea animalelor în caz de dezastre naturale, epidemii, incendii sau alte situații de urgență.*
- k) *Interzicerea comerțului ilegal cu animale – excluderea oricăror forme de comerț ilegal cu animale sălbatice, precum și achiziționarea animalelor din surse dubioase (de exemplu, furnizori ilegali, rețele de braconaj).*
- l) *Monitorizarea și raportarea – menținerea obligatorie a documentației privind starea de sănătate, întreținerea, mișcarea și reproducerea animalelor, precum și prezentarea de rapoarte autorităților competente.*

6) Noma din proiectul de lege:

Articolul 5. Funcționarea grădinilor zoologice

...

---

¹ Vă rugăm cu insistență, din tot sufletul, să includeți norme și principii asemănătoare în legislație pentru a evita în viitor situații urâte, precum cea menționată în acest articol:

<https://point.md/ru/novosti/obschestvo/sotrudniki-zooparka-ob-administratore-otpravliaet-zhivotnykh-na-boiniu/>

Din păcate, acesta nu este disponibil în limba română, dar este important de subliniat precedentul înfiorător, că noul administrator al grădinii zoologice a trimis fără milă măgarii la abator, considerându-i o specie lipsită de valoare, fără a lua măsuri pentru a reduce reproducerea, vânzarea, dăruirea etc. Într-o astfel de situație nu se poate vorbi despre umanitate sau etică. Este esențial să nu permitem repetarea unor asemenea situații în viitor.

(18) Grădinile zoologice colaborează cu Comitetul național de etică pentru protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice.

Propunerea: *de a exclude prezenta prevedere din articol.* Trebuie de exclus orice experimente cu animale și de revizuit legislația în acest sens.

7) Norma din proiectul de lege:

Articolul 10. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea contravențională și penală, conform legislației în vigoare.

(2) Constituie contravenții și se sancționează următoarele fapte:

- a) distrugerea sau deteriorarea infrastructurii grădinii zoologice care afectează viața animalelor din colecții;
- b) sustragerea de animale vii, pui, embrioni, ouă, icre sau alte produse biologice destinate reproducerii în captivitate;
- c) eliberarea neautorizată a animalelor din grădinile zoologice;
- d) transportarea neautorizată de animale vii sau de material reproductiv în/din grădini zoologice;
- e) vânzarea de animale vii din colecție sau material reproductiv către persoane fizice sau juridice neautorizate;
- f) organizarea de activități competitive de tipul luptelor de animale, atât în incinta grădinii zoologice, cât și în afara acesteia;
- g) refuzul grădinilor zoologice neautorizate de a înstrăina animalele sau eliberarea ori uciderea animalelor întreținute.
- h) deținerea de către persoanele fizice a animalelor interzise prevăzute la art. 15.

Propunerea: *de a delimita faptele care vor fi supuse reglementării legislației administrative și penale.*
De exemplu:

Articolul 10. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspunderea contravențională și penală, conform legislației în vigoare.

(2) Constituie contravenții și se sancționează următoarele fapte:

- a. deținerea sau înființarea unei grădini zoologice, fără autorizație
- b. Distrugerea sau deteriorarea infrastructurii grădinii zoologice care afectează viața animalelor din colecții;

- c. Sustragerea de animale vii, pui, embrioni, ouă, icre sau alte produse biologice destinate reproducerii în captivitate, în cazuri minore;
- d. Eliberarea neautorizată a animalelor din grădinile zoologice, în absența intenției de a provoca daune și dacă daune nu au fost provocate sau dauna este ne semnificativă;
- e. Transportarea neautorizată de animale vii sau de material reproductiv în/din grădini zoologice;
- f. Vânzarea de animale vii din colecție sau material reproductiv către persoane fizice sau juridice neautorizate;
- g. Refuzul grădinilor zoologice neautorizate de a înstrăina animalele;
- h. Deținerea de către persoanele fizice a animalelor interzise prevăzute la art. 15
- i. desfășurarea de activități economice sau recreative, de orice natura, al căror rezultat poate afecta ori afectează viața normală a animalelor

(3) Constituie infracțiuni penale și se sancționează următoarele fapte:

- a. Organizarea de activități competitive de tipul luptelor de animale, atât în incinta grădinii zoologice, cât și în afara acesteia;
- b. Sustragerea de animale vii sau produse biologice cu intenția de a le vinde sau de a le folosi în scopuri ilegale;
- c. Eliberarea intenționată a animalelor sălbatice în natură, care poate provoca daune ecosistemului, terțelor persoane, și/sau animalelor eliberate;
- d. Lipsirea de viață a animalelor deținute în grădini zoologice;
- e. Nerespectarea normelor de siguranță care conduce la rănirea gravă sau moartea animalelor;
- f. Orice rănirea maltratarea, pricinuirea suferințelor fizice și/sau psihice animalelor.

Recomandare: dacă se va accepta o astfel de delimitare, este necesar de elaborat articole corespunzătoare, cu dispoziții detaliate și sancțiuni pentru faptele menționate, atât în cadrul codului contravențional, cât și în cadrul codului penal. Aceasta va asigura o aplicare clară și eficientă a legislației, contribuind la protejarea animalelor și la respectarea normelor de bunăstare în grădinile zoologice.

Cu respect,

Maria Reazanov

Jurist, Master în drept civil, activist din domeniul protecției animalelor

Digitally signed by Reazanova Maria
Date: 2025.03.31 04:22:01 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

Reazanova_mary@hotmail.com

+373 - 69241017